DE ALCHEMIA

DIALOGI II.

Quorum prior, Genuinam librorū Gebri sententiam, de industria ab authore celatam, & figurato sermone inuolutam retegit, & certis argumentis probat. Alter Raimundi Lullij Maioricani, Mysteria in lucem producit.

Quibus præmittuntur, propositiones centum uiginti nouem, idem argumentum compendiosa breuitate complectentes.

Norimbergæ apud Iohan. Petreium,
Anno M. D. XLVIII.

TYPOGRAPHVS LECTORI
Salutem.

EDidi superioribus annis, aliquot Gebri atq; Raimundi Lullij opuscula de Alchemia, quę utraq; longe aliud habent in recessu, quàm prima fronte præ se ferant, Vnde facile fieri potest, ut non modo rudes, uerum etiam paulo doctiores in illis intelligendis, cæcutiant, & à uero scopo aberrent. Quod cum minime fieri uelim (nam prodesse, non obesse cupio.) statui hos dialogos eius artis studiosis communicandos esse, quorum ductu ceu filo quodam freti, hunc Labyrinthum audacter ingrediãtur, & salui regrediantur. Author enim eorum, quisquis fuit, tanta diligentia atq; industria non modo libellos illos perscrutatus est, uerum etiam res ipsas experiundo tractauit. Vt etiam si non omnia illorum mysteria eruerit (superbum enim esset id asseuerare) plurimum tamen eruditis ad intelligendos & obseruandos illorum figuratos sermones contulerit, ut quædam etiam ipsi, eiũs exemplo sint inuenturi. Indoctioribus autem uel in hoc profuerit, ut ostendendo, in hac arte, longe aliud quàm uerba sonent, significari, eos absterreat, ne se arti, cui idonei non sunt, in suam perniciem immergant. Vale.

argentum uiuum commune, non sunt prin-

EXPOSITIO
LIBRORVM GEBRI ET RAIMUNDI, ex Tuscanico idiomate traducta.

Centum uiginti nouem propositiones Gebri ac Lullij, libris recte intelligendis conducibiles, incerto Authore.

1. GEber ingeniose suos libros conscripsit, sermone tali, qui prudentes minime lateret, mediocribus profundissimus esset, Ignorãtibus autẽ & imperitis utroscp terminos irreserabiliter concluderet, una & eadem traditione.

2 ¶ Vili precio ad finem perducitur operatio hæc.

3 ¶ Principia naturæ etiam huius magisterij principia sunt.

4 ¶ Qui non habuerit ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia, & naturæ fundamenta, & artificia, quæ consequi naturam possint, in suæ actionis proprietatibus, non inueniet huius precioßissimæ scientiæ ueram radicem.

5 ¶ Principiorum naturalium Metallorum, triplex est differentia. Sunt enim quædam remotissima, quædam remota, siue media mineralia, alia uero immediata.

6 ¶ Omnia metalia ex Sulphure & Vitriolo generantur.

7 ¶ Argentum uiuum, & Sulphur commune, non sunt principia metallorum.

8 ¶ Materia prima, in hac arte, ea dicitur, quæ proxime accedit ad naturam metallicam.

9 ¶ Vitriolum proxime accedit ad naturam metallicam,

quia ſulphureum eſt, & in ſe habet uirtutem mineralem,ut conuertatur in metallum.

10 ¶ Virtus mineralis, generandi metalla, eſt in ſulphure loto, ſine quo metalla nunquam generari poſſunt.

11 ¶ Hæ res, quæ naturam ſalis & aluminis habent, tantummodo ſolubiles ſunt.

12 ¶ Ex uitriolo ſoluto duplex fumus reſoluitur,& hi duo fumi à Philoſophis Sulphur & Mercurius dicuntur.

13 ¶ Sulphuris ſpecies,in metallis uirtutem proximam acquirunt metallationi.

14 ¶ A metallis imperfectis diuerſa uitriola accipimus, nobis & utilia & neceſſaria.

15 ¶ Species ſulphuris præparatæ,aptiſsimæ res ſunt, ut ipſorum argentum uiuum, in Mercurium, aurum, ſiue argentum conuertant.

16 ¶ Quando uapores exhalantes cadunt in certam terram rubram, conuertuntur in argentum uiuum commune.

17 ¶ Quum duplex fumus, penetrando per ſaxa, ſulphur inuenit, ipſum ſoluit, & ipſi commiſcetur firmiter, & per ſucceſſiuam decoctionem in minera,conuertitur in metallum.

18 ¶ Omnia metalla, ex eadem & ſimili materia generantur. Diuerſitas autem inter ipſa, procedit ex diuerſitate , loci mineralis, & ex diuerſis accidentibus,& contrarietate ſulphuris loti, & diuerſa digeſtione.

19 ¶ Omnia accidentia,materiæ radicali ſuperuenientia,poſſunt remoueri, facturi uerum Elixir, quod metallum eſt plus ℈ perfectum,neceſſe eſt, illud fieri ex proprio ſemine naturæ.

20 ¶ Elementa lapidis Philoſophorum, naturã propinquam, conuertendi ſe in metallum,adepta ſunt, quod elementis aliarũ rerum minime conuenit.

21 ¶ Vitriolum commune, principium remotum eſt ab arte.

22 ¶ Principia artis,non ſunt in rebus uegetabilibus, ſiue animatis, neq; in his rebus, quæ ab his ſumuntur, quia aliena ſunt à natura metallorum.

23 ¶ Sulphur,& argentum uiuum commune,non ſunt principia naturæ, ergo neq; artis principia erunt.

24 ¶ Sulphur ſolum non poteſt generare neq; Metallum neq; Elixir.

25 ¶ Qui ita nouerit præparare Sulphur,ut Metallis commiſceri & uniri poſſit, maximum naturæ ſecretũ tenebit , & uiam breuem perfectionis ingreſſus eſt.

26 ¶ Elixir fit duobus modis, ut per calcinationem & ſolutionem, & ſine calce & diſtillatione.

27 ¶ Argentum uiuum,ſuis Sulphuribus coniunctum,& coagulari & fixum reddi poteſt.

28 ¶ Argentum uiuum cum ſolis herbis non redditur fixum.

29 ¶ Noſtrum argentũ uiuum, ſiue Mercurius noſter, ſal eſt, uirtutem habens ueræ calcis.

30 ¶ Mercurius,ſiue argentum uiuum metallorum, per calcinationem conuertitur in ſal.

31 ¶ In corporibus metallicis ſunt duæ ſulphureitates.

32 ¶ Noſtrum Arſenicum, ſulphure & argento uiuo participat,quare Hermaphroditon appellant, attamen per ſe non poteſt metallum aut Elixir generare.

33 ¶ Tutia fumus albus eſt, noſtri Iouis, propterea cuprocolorem citrinum inducit.

34 ¶ Sulphur & argentum uiuum redduntur fixa, per conuerſionem in terram,& ſine hac conuerſione.

35 ¶ Sulphur cum ſuo ſale & aceto calcinatur & lauatur.

36 ¶ Noſter Iuppiter & Saturnus ſales ſunt ſimul iuncta,ante diſtillationem.

37 ¶ Sulphur in præparatiõe plures ſupra ſeſe pelliculas creat.

38 ¶ Sub Marchaſitæ nomine Geber de lapide philoſophorum loquitur.

39 ¶ Vaſa putrefactionis, & præparationis ſulphuris, ſimilia ſunt & eadem,hoc eſt,in fundo plana.

40 ¶ Artis principia inueniuntur in metallis.

41 ¶ Elixir, & lapis Philoſophorum,uegetabiles & animales, & minerales ſunt.

42 ¶ Necessarium est, ut inueniatur medicina metallica, quæ imꝑfecta metalla transmutare possit in uerũ aurum & argentũ.
43 ¶ Metalla ꝑfectissime transmutari possunt, unũ in alterũ.
44 ¶ Ars plerunq; uincit naturæ operationem.
45 ¶ In uno solo lapide, consistit totũ magisteriũ huius artis.
46 ¶ In generatione metallorum & Elixir, sulphur semini paterno simile est, Argentum uiuum uero fœmineo menstruo.
47 ¶ Lapis Philosophorum, habet in se omnem naturalem præparationem, & totum hoc, quod ad perfectionẽ requiritur.
48 ¶ Elixir, aurum potabile, quinta essentia, & semen, ex eadẽ materia fiunt.
49 ¶ Opinio quorundam: qui Elixir fieri uolebant ex auro communi.
50 ¶ Elixir ex auro communi fieri non potest, quia ipsius sulphur iam ad ultimum, permanentemq; tincturam peruenit, & ipsius tinctura hoc non excedit, quod sibi necessarium erat. Propterea aurum & completum & determinatum dicitur, neq; (ut maxime necessarium erat) debitè ad primam materiam reduci potest.
51 ¶ Humidum radicale, in cæteris metallis æque uirtuosum, incorruptum & incombustibile est, ut auri.
52 ¶ In lapide Philosophorum, aurum & argentum sunt in potentia & uirtute.
53 ¶ Per corpora perfecta Geber sulphuris præparati species intelligit.
54 ¶ Aurum Philosophorum, & aurum potabile, sulphur subtilissimum radicale sunt, quod anima dicitur.
55 ¶ Fumus albus, in suo uentre fumum rubrum portans, est uera quinta essentia.
56 ¶ Quinta essentia, actu nullam qualitatẽ habet elemẽtalẽ.
57 ¶ Aqua uitæ Philosophorũ, è lapide Philosophorũ descẽdit.
58 ¶ Sulphur, mediante igne, dulcorat aquam amaram.
59 ¶ Cœlum nostrum ornari debet Sole nostro & stellis.
60 ¶ Nostra quinta essentia, uarijs nominibus appellatur per nicio-

niciosorum & ferocium animalium, ut ursi, leonis, & similium.
61 ¶ Aquæ coagulãtes & figentes, duæ sulphuris sunt species, Veneris & Martis nomine designatæ.
62 ¶ Vitri nomine in ista arte sæpe sulphur intelligitur.
63 ¶ Differentia est inter coagulationem quintæ essentiæ, & fixum Elixir. Operantur enim diuersos effectus.
64 ¶ In medicina potabili pars animalis habetur.
65 ¶ In omni metallo singula Philosophorũ metalla cõtinent.
66 ¶ In ista arte necesse est, occultum manifestari, & manifestum occultari.
67 ¶ Cum præcipitur, corpora in aquam esse resoluenda: intelliguntur species sulphuris.
68 ¶ Præter sulphur & argentum uiuum, non sunt alia Philosophorum metalla.
69 ¶ Ars imitatur naturam in multis rebus.
70 ¶ Sulphur rubrum, ut uinum, quando calcinatione nigrescit, nigrum nigro nigrius dicitur.
71 ¶ A colore nigro ad albedinem, multi & uarij colores apparent in sulphure.
72 ¶ Elixir primo fit nigrum, secundo dealbatur, postea colorem citrinum assumit, ultimo uero rubrum.
73 ¶ Elixir coagulatur in forma oui.
74 ¶ Nigredo durat quadraginta dies.
75 ¶ Veteres, sub uelo fabularum poeticarum, occultauerunt hanc artem.
76 ¶ Sub fabula Herculis & Anthei, occultauerunt præparationem sulphuris.
77 ¶ Dixerunt ueteres, Iouem sese conuertisse in pluuiam auream, hac fabula occultantes distillationẽ auri philosophici.
78 ¶ Per Argi oculos, in Pauonis caudam conuersos, significarunt nostrum sulphur, quod de colore in colorem mutatur.
79 ¶ Sub Orphei fabula, occultauerunt dulcedinem quintæ essentiæ, & auri potabilis.
80 ¶ Si Empedocli credimus, occultauerunt ueteres totam huius

huius artis praxin, sub fabula Pirrhi & Deucalionis.

81 ¶ Sub fabula de Gorgone, qui omnes se conspicientes in lapides conuertebat, occultauerunt fixionem Elixir.

82 ¶ Distillationem occultantes dixerunt, Iouem conuersum in Aquilam, subuolasse cum Ganimede in cœlum.

83 ¶ Sub fabula Dedali & Icari, putrefactionem & distillationem occultauerunt.

84 ¶ Distillationem, auri Philosophorum, occultauerunt, dicentes, ramo aureo exciso, aliũ statim subnasci similiter aureũ.

85 ¶ Hanc distillationem occultauerunt etiam, dicendo: Iouem patris sui Saturni genitalia excidisse.

86 ¶ Aqua Mercurialis currus est Phaetontis.

87 ¶ Per Mineruam armatam, intellexerunt eam aquam distillatam, quæ partem habeat subtilissimi sulphuris, quod sulphur ferrum dicitur.

88 ¶ Per Vulcanũ, q Mineruam sequitur, significatur sulphur, quod hanc aquam sequitur, & suum sal in putrefactione.

89 ¶ Per nubem spissam, cum qua Iupiter circumdedit Io, significatur pellicula in coagulatione Elixir apparens.

90 ¶ Pelliculæ nigræ, apparentes in calcinatione sulphuris, sunt uela nigra, cum quibus Theseus rediit Athenas.

91 ¶ Sub nomine diluuij & generationis animalium, descripserunt distillationem, & generationem sulphuris.

92 ¶ Per Martem significarunt nostrum sulphur, & per Iunonem elementum aeris, & interdum elementum terræ.

93 ¶ Per Latonam, in Delo insula compressam à Ioue, significauerunt nostrum cuprum, quod in bocciam positum, Solem & Lunam generat, præparationem sulphuris occultauerunt, dicentes: Vulcanum propter deformitatem deiectum in insulam Lemnon.

94 ¶ Atalantos, hoc est aqua nostra uelocissima, & leuissima, cum sulphuribus & coagulatur & firmatur.

95 ¶ Boli, quibus Theseus ora Minotauri inuiscauit, sunt sulphuris species In Labyrintho, hoc est, in nostro uase, siue boccia, aquam mercurialem inuiscantes,

96 ¶ Per Phœnicem, qui semper reuiuiscit, intellexerunt multiplicationem Elixir.

97 ¶ Sub nomine & fabula Demogorgonis, occultauerunt materiam & praxin huius artis.

98 ¶ Chaos ueterum, est noster Saturnus.

99 ¶ Elixir ex argento fieri non potest.

100 ¶ Elixir fit ex metallis imperfectis.

101 ¶ Metalla imperfecta, media mineralia sunt.

102 ¶ Opinio illorũ, qui Elixir ex plumbo cõmuni faciebãt.

103 ¶ Opinio quorundã, Elixir ex stagno faciẽdũ affirmãtes.

104 ¶ Elixir neq; ex stagno neq; ex plumbo communi fieri potest, cum sint immunda in radice.

105 ¶ Primus ordo præparationis est, secundus est fixionis, tertius uero multiplicationis Elixir.

106 ¶ Ex fecibus adustis extrahitur Mercurius noster, cum quo multiplicatio fit.

107 ¶ Cuprum, & ferrum commune, in eorum radice pura & munda sunt.

108 ¶ Elixir fieri non debet ex cupro communi.

109 ¶ Nostri cupri minera sal est, dictum Saturnus.

110 ¶ Opinio Elixir fieri non posse ex ferro communi.

111 ¶ Ex traditione Gebri, & omnium Philosophorum probatur amplius: Elixir fieri ex ferro communi.

112 ¶ Vas distillationis Mercurij, simile esse debet tabulæ planæ, aut paruæ concauitatis.

113 ¶ Elixir fit ex ferro communi, quod hoc plus sulphuris fixi habeat præ cæteris metallis, Et quòd sui spiritus uirtuosiores sunt, & quòd sua terrestreitas ab eo facile separetur, & facile ad materiam primam reducatur, & quòd ipsius ferri Mercurius præparatus, suum sulphur melius à combustione defendat, & quòd hoc incompletũ sit, & medium minerale, in quo extrema in uirtute continẽtur, & quòd minera sit auri philosophici.

114 ¶ Antiqui Philosophi per uaria ænigmata & similitudines significarunt, Elixir ex ferro componi,

115 ¶ Ferrum, hominem dixere ueteres, quòd habeat animã, corpus & ſpiritum.

116 ¶ Ferrum generatur in terra ſpecialiter per uirtutem ſtellæ polaris.

117 ¶ Lapis ille, qui uili precio uenditur, ferrum eſt, ſi cæteris metallis comparaueris.

118 ¶ Ferrum uegetabile dicitur.

119 ¶ Fit Elixir ex lapide uiliſſimo.

120 ¶ Lapis uiliſſimus Philoſophorum uegetabilis, animalis & mineralis eſt.

121 ¶ Elementorum ſeparatio.

122 ¶ Ferri ſpuma, quæ à fabris ferrarijs abijcitur, uiliſſimus lapis Philoſophorum eſt.

123 ¶ Humidum radicale, metallorum igne non aduritur.

124 ¶ Ex ſcriptis Gebri probatur, ſpiritus ex calce ferri, ſublimandos eſſe.

125 ¶ Calx ferri, ignis uehementia conuerſa in naturam Vitri coloris quaſi uiridis, aut cæleſtini obſcuri, ſiue Saphirini obſcuri, uirtuoſiſſimus Philoſophorum lapis eſt.

126 ¶ Vitrum hoc, humidum radicale ferri eſt, uarijs Philoſophorum ſententijs probatur, lapidem, Philoſophorum igne non aduri.

127 ¶ Ferrum à multa terreſtreitate mundificatur, cum in naturam uitri reducitur.

128 ¶ Veteres Philoſophi conuertebant uitrum in naturam metallicam.

129 ¶ Vitrum eſt maior lapis uilis, repertus & famoſus &c.

FINIS.

DIALOGVS PRIMVS, VERAM ET GENVINAM librorum Gebri ſententiam explicans.

Demogorgon, Geber.

DEMO: Salue magni Machumetis ſapientiſſime nepos.

GEBER. Saluum te aduenisſe gaudeo, Sed quæ cauſa eſt tam longinqui itineris?

DEMO: Naturalis & innata cupiditas, indagandi & cognoſcendi profundiſsima naturæ ſecreta, quæ diuina mente ex abditiſsimis naturæ arcanis eruta, per te docte quidem & ingenioſe literis tradita ſunt, Tanta uero ſermonis obſcuritate conſcripta, ut etiã poſt grauiſsimos labores, & ſingularem ſtudiorum aſsiduitatẽ, ad uerum ſenſum penetrare, & animi tui intentionem colligere haud poſſim. Quamuis multum temporis, ad uirilem uſq; ætatem, bona ex parte, in his rebus conſumpſerim, & in euoluendis tuis ſcriptis ferè 35 annos tranſegerim. Quare iam olim apud me conſtitutum erat, orbem terrarum mihi peragrandum, ut tandẽ obueniret uir ſapiens, qui hanc diuinam, ſecretiſſimamq; naturalis Philoſophiæ partem ita teneret, ut me facile tam profundæ cogitationis poſſet facere participem. Verũ in hac mea peregrinatiõe infinitos artifices audiebam, temerario auſu affirmantes: ſe intentionem tuam & ueriſſimum ſenſum tuorũ ſcriptorum ad unguem cognouiſſe, præter laborem tamẽ & graue diſpendiũ nihil penitus conſecutos, omnẽ culpam in te reijcientes. Ego uero ex ſingulari amore erga te, quem ſemper colui reuerenter, & magnifeci, & famam & honorem tuum defendere non dubitaui, contra impudentiſſimorum detractatorum futi-

les ac inanes oblocutiones & morsus. Sciebam enim, te cæteris omnibus, qui hanc subtilissimam secretioris Philosophiæ partẽ aggressi sunt, cũ apud ueteres tum recentiores, ab omnibus ueræ Philosophiæ studiosis præferri. Inde captus summo desiderio, uisendi te, & coram de hisce rebus differendi, meum iter ex Italia, huc in Persiam deflexi, maxime, ut apud te impetrarem, ut me in consortium & numerum tuorum discipulorum recipere non recusares. Tantum enim apud me discendi amor & studiũ præualuit, ut neq; itineris longinquitas, neq; tot pericula subeunda, absterrere me posse uiderentur, sed fortiter hæc contemnenda putarem.

GEBER. Petis sanè honesta, desideriumq; tuum generosi animi certissimum indicium est. Quare non grauabor, te & in discipulorum & amicorum meorum numerum recipere. Feceris autem rem haud ingratam mihi, si eorum rationes, qui uanis oblocutiõibus meæ æstimationi detrahere student, indicaueris.

DEMO: Exorta est sæpe grauis uerborum concertatio inter nos, sceleratosq; tuæ famæ & nominis detractores, qui te acerbe accusabant & uituperabant, ex scriptis tuis se delusos & deceptos, supplantatosq; prædicantes, quod in hanc sententiam, in procœmio libri, summæ perfectionis, scripseris: Per Deum, qui secundum hunc librum operatus fuerit, uerum finem huius artis se adinuenisse lætabitur: His uerbis fidentes, maxime adducti sunt, ut neq; labori, sumptui, aut tempori parcerẽt, omnia ut aiunt, ex libri tui instituto operantes, tamen nihil unquam consecutos, præter grauissimam rerum suarum iacturam, & temporis & laboris dispendium. Et quod grauius ferunt, nominis & famæ iacturam fecisse, omnibus ludibrio esse, cum digito, ut in prouerbio est, subnotari, ut minime tuto aut tranquille inter cæteros homines conuersari possint aut audeant. Hac ratione execrantur, maledicunt, uituperant, & contumeliosis conuitijs spargendis nullum finem faciunt, falsarium, impostorem, ac hominem uersutum, fallacemq; te clamitantes, Cui id unum semper cordi fuerit, ut quamplurimos faceret cum ratione insanos.

GE-

GEBER. Quis, obsecro, adeo diuinus & sapiens inter homines uixit unquam, qui sceleratos & malignos non aliqua ex parte offenderit?

DEMO: Quid autem dicis, de multis sapientissimis, & uitæ quasi inculpatæ, qui in eodem errore uersantur?

GEBER. Scripsimus lib. primo, cap. 7. summæ nostræ, Hanc artem in diuina potentia Dei, qui eam subtrahit aut largitur, cui uult, seruari, qui est gloriosus & sublimis, & omni iusticia & bonitate repletus. Adhæc adiecimus quoq; in calce, huius libri, hanc artẽ nos eo artificio tradidisse, ut à nullo intelligi possit, nisi cui diuinitus datum sit, aut à nobis, qui eam tradidimus, in hac edoctus.

DEMO: Quid opus erat, ea scribere aut publicare, quæ à nemine intelligerentur?

GEBER. In fine, quarti libri, aperte ostendi, me hanc artem tradidisse sermone claro & aperto prudentibus, & huius doctrinæ filijs, ut diligentes artifices eam facile comprehendere & intelligere queant. Ignorantes uero admonui, ut eam fugerent, tanquam ipsis noxiam, inimicam & maxime aduersariam, quæ facile ad extremam paupertatem summamq; miseriam perducat. Si tam fideli ac paternæ admonitioni non credunt, uel eam nihili faciunt, inique nos accusant, cum omnis error illorũ ignorantiæ, & præsumptioni potius imputandus sit. Ergo si ad inopiam & miseriam isti redacti sunt, nostra culpa factum, minime putato. Nam lib. primo, cap. 5. disertis uerbis ostendimus, uili precio (si artis principia cognouerint, & ea, quæ tradidimus, recte intellexerint) ad perfectionem magisterij peruenire posse. Quid hoc aliud est, quàm fideliter commonefacere, ut pecuniã suam custodirent, & non præsumptuosi uane dilapidarent? Vt uero ea, quæ tradidimus, recte intelligant, necesse est, sermonem huius doctrinæ, nõ ex nuda litera, sed altiori indagatione considerare, & ad medullam sensus allegorici penetrare, mentemq; & intentionem nostram, hinc inde dispersam, & data opera improbis obscuratam, & uelatam, magna industria colligere, ut

tandem ad ueram cognitionem principiorum naturæ & artis perueniant.

DEMO: Si tua scripta recte intelligo, naturæ principia, huius artis quoq; principia sunt. Scribis enim cap. 9. quarti lib. te post determinationem principiorum naturalium, etiam de principijs huius artis uerba facturũ, & particulatim loquendo, de naturalibus metallorum principijs. Cap. 12. lib. primi, dicis, principia naturalia, in opere naturæ spiritus esse fœtentes, & uiuam aquam, quam etiam siccam aquam nominari concedis. Hæc eadem uerba repetuntur ultimo cap. lib. inuestigationis magisterij, quo loco concludis, lapidem nostrum esse spiritus fœtentes, & aquam uiuam, quam etiam aquam siccam recte dixerimus. Ergo quum principia naturalia metallorum, etiam artis principia sint, neminem puto ambigere, ex recta cognitione principiorum naturalium, etiam artis principia posse inueniri. Quare rogo, ut certo ordine mihi naturalia principia demonstrare uelis, ut huius magisterij principia, mihi quoq; fiant manifesta.

GEBER. Et hoc requirit maxime doctrinæ ordo, Propterea scripsimus in proœmio, primi libri, eos, qui principia naturalia in seipsis ignorauerint, multum remotos esse ab arte nostra, cum ueram radicem non habeant, supra quam intẽtionem suam fundare possint. Et eodem libro, cap. 3, scripsimus, eum, qui non habuerit ingenium naturale, & animum, ingenioſe & subtiliter perscrutantem principia naturalia, & naturæ fundamenta, & artificia, quæ naturam assequi possint, in suæ actionis proprietatibus, non inuenturum huius prectosissimæ artis & magisterij ueram radicem. Diligenter igitur considerandũ, principiorum naturalium metallorum, tres esse differentias. Sunt enim, quædam remotissima, alia remota, & media mineralia, & tertia differentia immediatorum.

DEMO: Distincte hanc triplicem principiorum differentiam explica, ut omnem naturæ ordinem, procreandis siue generandis metallis exquisite comprehendam, & naturam artificio aliqua in parte imitari possim.

GEBER. Tametsi remotissima metallorum principia & radices (secundum operationem Hermetis) quatuor elementa creduntur, attamen cum denominatio ex prædominante fiat, minime dubitandum est, terram, aquæ commixtam, uerum principium & fundamentum esse omnium mineralium, idem affirmante Aristotele 4. Metheororum, qui tradidit, Metalla, quæ liquescunt aut funduntur igne, originem habere ex terra & aqua, quod 3. Metheo. libro quoq; confirmat: In hac sententia sequuntur Aristotelem, Auicenna, Albertus & S. Thomas, in libris mineralium & Metheororum.

DEMO. Admodum desidero intelligere iam & cognoscere, quo pacto terra aquæ commixta, in metallum transmutari aut conuerti possit.

GEBER. Sol & omnes stellæ cũ fixæ tum erraticæ, lumine â Sole mutuato, terram assidue percalefaciunt, supra, infra, interius & exterius, circulari ipsorum motu, radiorum reuerberatione & subtilitate, præpotentecq; ui penetrandi. Quum uero omnis res combusta siue excocta facile corrumpatur & transmutetur, & corruptio unius, alterius generatio sit, necesse est, terram, aquæ commixtam, & longo tempore sic exustam & inde transmutatam, tandem conuerti in aliam naturam terream. Ita uidemus, ligna & lapides, fortiter exusta, in cinerem & calcem conuerti.

DEMO: Terra, sic exusta, in quam naturam terream transmutatur?

GEBER. Conuertitur in terræ speciem, aliquid substantiæ salis aut aluminis in se habens. Id enim experientia docemur, Percipimus enim cineres, calcem, sudorem, urinam, & maris aquam, Sole excoctam, salsedinem in se continere. Propterea diximus in principio testamenti, ex omni re adusta posse fieri sal.

DEMO: Quo nomine appellatur uulgo istud tuum sal, in hac terra, sic exusta, occultatum?

GEBER.

GEBER. Vitriolum uulgo dicitur.
DEMO: Oho, generantur igitur metalla ex uitriolo?
GEBER. Ita sane, ex uitriolo & sulphure omnium metallorũ fit generatio.
DEMO: Quomodo approbas hoc, ut tibi fidem habeam?
GEBER. Certum est, omnem rem in id resolui, ex quo composita est. Quare si metalla in ipsorum priorem materiam resoluere nosti, haud dubie reducentur in uitriolũ, quod etiam aquã siccam uocari diximus. Propterea in lib. inuestigationis, cap. de uitriolo, certo affirmauimus, à diuersis metallis, diuersas uitrioli species separari posse, nobis maxime usui futuras, & in operatione huius artis summe necessarias. Illud idem confirmauimus lib. 3. cap. 7.
DEMO. Mihi uidetur (ut ingenue fatear, quod sentio) in tuis uerbis haud paruam esse contradictionem.
GEBER. Quam mihi contradictionem narras?
DEMO: Multis locis tradidisti, & scriptis tuis affirmasti, sulphur & argentum uiuum omnium metallorũ uera esse naturalia principia, quod nunc uitriolo tribuis, hoc facit me non parum suspicionem.
GEBER. Argentum uiuum & sulphur, non esse metallorum prima principia, sufficienter probauimus, cap. 12. lib. 1. Eum locum si recte intelligis, cognosces, me manifeste tradidisse, hæc in sua natura minime uera principia metallorum, sed aliud quiddam, quod sequitur ex alteratione substantiæ, eorum in radice naturali ad substantiam terream.
DEMO: Obscurus est hic sermo: non intelligo.
GEBER. Meministi haud dubie, me dixisse iam, terram, aquæ commixtam, radicem esse, & fundamentum omnium metallorum?
DEMO: Memini.
GEBER. Hæc autem eorum alteratio, in substantiam terream, minime fit in ipsa essentia, aut substantia sulphuris, aut argenti uiui communis, Sed in ipsorum radice, scilicet, in terra, aquæ commixta, per calorem mineralem & cœlestem decocta & transmutata, ut satis aperte ostendimus.
DEMO: Nunc, si libet, etiam de medijs mineralibus, & principijs remotis pauca refer.
GEBER. Medium minerale, ex quo omnia metalla & argentum uiuum, & Marchasita & Antimonium generantur, est illud ipsum uitriolum, quod in terra, aquæ commixta, siue decocta & exusta, occultatum esse diximus. Et cum metalla reduci debent in ipsorum materiam primam, hoc est: Quanto propius ad naturam metallicam accedere possunt, ad naturam uitrioli & sulphuris reducenda sunt.
DEMO. Quare ex isto uitriolo metalla magis generantur, quàm ex alio sulphure aut alumine?
GEBER. Quia magis sulphureum est, & ad metalli naturam propius accedit. Ex cœlesti influxu, ipsius uirtus quoq; habilior & promptior est, ut conuertatur in metallum, consentiente & promouente loco minerali: sulphure & calore sufficiente.
DEMO: Quem mihi locum mineralem narras?
GEBER. Saxum, in quo uirtus mineralis indurandi & fixandi continetur.
DEMO: Quæ est hæc uirtus mineralis?
GEBER. Virtus hæc cœlestis est, potestatem habens procreandi metalla, occultata in certo sulphure loto, & sicut argentum lucido.
DEMO: Nullum sulphur, quod lotum & lucidum fit, ego noui.
GEBER. Animaduertisti ne aliquando, arenæ & saxis, quæ ex terra eruuntur, quasdã lucentes squamulas intermixtas esse, argento similes?
DEMO. Animaduerti sæpius, sed credebam, substantiam esse argenti.
GEBER. Erras: Sulphur est natura lotum, decoctumq;, & pro parte fixum, habens in se naturam, splendorem & fusionem metallicam, sine hoc metalla generari nullo modo queunt. Vbi-

cunq; uero in copia abundauerit, ibi generantur metalla, idem teſtante Alberto de Metheo:

DEMO: Naſcitur igitur uitriolum inter ſaxa?

GEBER: Miníme, ſed in terra.

DEMO: Quomodo intrabit igitur ſaxa, ut ibidē inueniat dictum ſulphur lotum?

GEBER. Montes metalliferi, in profundo non ſunt petroſi, quemadmodum in ſuperficie. Quare metallici cum fodiendo terram & alumen inueniunt, ſcilicet uitriolum, non deſcendunt altius, ſed eas mineras, ſiue metalli uenas relinquunt. Sciunt em̄, ibi metalla deficere. Idem aſſerit Plinius lib. 33. Accidit tamē, ut aliquando haud longe ab eiuſmodi uenis, ſiue mineris deficientibus, aliæ, quæ metallum habeant, reperiantur. Cum uero ex naturæ operationibus (quemadmodū lib. 2. cap. 15. aperte monſtrauímus) ſufficienter probare poſſímus, ſolum modo eas res, quæ naturam ſalis & aluminis habēt, & ſimilium: ſolubiles eſſe, Manifeſtum erit, etiam noſtrum hoc uitriolum, per caloris ſubterranei uirtutem ſolui poſſe, quod ſolutum dupli cem fumum exalat (ut lib. 1. cap. 12. dixi.) Quia calor commixtibilis eſt, & fortiſſime unit, ligat & compingit in ſimul ſubtile terreum, & humidum aqueum inuicem digeſta. Calor uero cœleſtis, pro ſua natura humidum aqueum ſubtile attrahendo, ſubtilis terrei etiam aliquid abducit. Quod Ariſtoteles lib. 5. Metheororum his uerbis affirmauit, cum dicit: quòd uapor humidus includēs, & uapor ſiccus incluſus, ſimul ſurſum eleuātur. Id enim accidit, ut Galenus & Auicenna affirmant, per calorem eleuantem unum atq; alterum uaporem, Quia ſemper commixtibilis eſt, & motum cauſat unius eſſentiæ in eſſentiam alteríus. Iſti duo fumi ſiue uapores à Philoſophis ſulphur & argentum uiuum nuncupantur. Cum uapor terreus, ſubtilis, unctuoſus, & aliquantulū digeſtus, ſit materia eſſentialis ſulphuris, quāuis nos eum Arſenici nomine appellauerimus. Humidum uero aqueum uiſcoſum, & terreo ſubtili commixtū, materia proxima fit argenti uiui, hoc affirmante Alberto lib 3. de mineralibus, cap. 4.

DEMO: Confluunt igitur in metallorum generatione duæ ſulphuris ſpecies, ſcilicet ſulphur ex uitriolo reſolutum, & illud, quod ſulphur lotum dicis, inuentum in ſaxis & loco minerali?

GEBER. Cap. 12. lib. 1. ad calcem diximus: naturalia metallorum principia tria eſſe, ſulphur, arſenicum & argentum uiuum. De his duabus ſulphuris ſpeciebus locutus eſt Auicenna, in lib. de mineralibus atramenti nomine, dicens, Atramenta compoſita eſſe ex ſale, ſulphure & petra, &c. Quemadmodum uero uitriolo communi pannum tíngitur, ita ſimilitudine quadā hæ duæ ſulphuris ſpecies, lumen & tinctura ſunt metallorum. Quare nihil erraueris, modo uitriola, ſiue atramenta nuncupaueris. Hæc cauſa eſt, quod ſupra diximus, ex metallis imperfectis, diuerſas uitrioli ſpecies extrahi poſſe, nobis quidem cum utiles tum neceſſarias. Sulphur, quod in petra generatur, ex ſulphure & petra compoſitum eſt, ſed iſtud, quod ex uitriolo reſoluitur, compoſitum eſt ex ſale & ſulphure, & in iſto latet uirtus mineralis, quorundam corporum liquabilium, quæ ex eiuſmodi ſulphure generantur. Sulphur autem in petra generatum nō ſoluitur, quía naturam ſalis non habet. Sed ſalſedo cum ipſo ſulphure ſoluitur ſimul, quæ incluſa eſt in profundo ipſius ſalis, & poſtea per decoctionem coagulatur. Hæ uero ſulphuris metallici ſpecies, iam receperunt uirtutem mineralem, generandi metalla, in quibuſdam corporibus metallícis, ſpecialiter uero in uno, in quo compræhenderunt uirtutem ferream, & uirtutē æream, quamuís interdum etiam auri & argenti naturam acquirant, & aliquando aurum aut argentum dicuntur. Quod uero in petra natum eſt, in ſuo metallo repperit uirtutem ferream, & ante lotionem rubrum eſt, ſiue croceum, ferri proprietatem habens, & ferrum dicitur. Illud uero in uitriolo aut ſale potius incluſum, ante præparationem uiride eſt, ut uitriolum commune, Et in metallo acquiſiuit uirtutem æream, & æris proprietatem, quare æs appellatur, & Venus & uiride æris. Hæ duæ ſulphuris ſpecies, artificio ex metallis extrahi poſſunt. Cum uero iſtud ſulphur, ferrum dictum, in præparatione, ut argentum,

dealbe-

dealbetur, & omni unctuositate adustiua priuetur, propterea Auicenna hoc aptissimum putauit, quod conuertatur in suum argentum uiuum. Cum uero uiride sulphur per præparationē purum & clarum reddatur cum rubedine, & in ipso sit uirtus ignea, non adurens, hoc putauit aptissimum Chymistis faciendo auro, & aurum appellatur.

DEMO: Audire gestio, quonam pacto duplex hic uapor & lapides & petras penetrare possit?

GEBER. Hæ duæ uaporosæ exhalationes, calore cœlesti attractæ, cum locum terrestrem, siue apertum inuenerint, unde exalant fuscum, attrahuntur in aerem, & ibi conuertuntur in cometas aut stellas cadentes, & circulos apparentes circa Solem & Lunam, aut in arcum cœlestem, aut in uentos, tonitrua, fulgura, nubes, nebulas, grandinem, niues, pruinam, rubiginem & huiusmodi in aere apparentia, ut Aristoteles in Metheo: tradidit, & omnes cæteri Philosophi contestati sunt. Si autem locus fuerit angustus, & constrictus adeo, ut neq; calori naturali aut duplici fumo ullus pateat exitus, tunc hæ duæ uaporosæ exhalationes, siue duplex fumus incrassescere & multiplicari incipiunt, inq; loco minerali disperguntur, per rimulas ubiq; exitum quærentes, ut Albertus tradidit in lib. Mine: Isti uapores, sic inclusi, in locis petrosis media mineralia dicuntur, siue materia remota metallorum, ut S. Thomas tradidit in fine 3. lib. Metheororū.

DEMO: Restat nunc, ut etiam de immediatis principijs, tuam sententiam mihi aperias, quomodo hi duo uapores, in petram penetrantes, in metallum conuertantur?

GEBER. Cum isti uapores, saxum penetrando, sulphur lotum non inuenerint, maculatur saxum diuersis coloribus, & nullum ibi generatur metallum. Si autem hic fumus, siue uapor, in aliquam partem saxi ceciderit, altiusq; non poterit descendere in locum alium, firmatur ibi, & facit puteum aquæ, qui nunquā exsiccabitur. Si uero hic uapor, siue fumus cadat in terram rubram, conuertitur ibi in argentum uiuum commune. Sic autē saxa penetrando, si sulphur lotum inueniat, quasi fixum ipsum dissoluit, & hoc illi permiscet. Propterea dixi lib. 1. cap. 12. aquam, quæ per terræ meatus fluit, inuenire substantiam dissolubilem substantiæ terreæ, scilicet sulphur lotum, quod terræ pinguedo est, ipsumq; dissoluit, & se uniformiter illi coniungit, ut ex ambobus fiat una substantia naturalis, hæc commixta per successiuam decoctionem in minera inspissatur & induratur, & fit metallum. Si autem contingat interdum, me aliorum opinio nes reprehendere, repræhendo eas simplici litera. Sæpe enim id præposuimus, quod postponi debebat.

DEMO: Si omnia metalla ex sulphure & uitriolo generantur, per longam decoctionem transmutata in aliam substantiā sulphuris & argenti uiui, Vnde ergo tam diuersa eorum uarietas?

GEBER. Ex diuersitate loci mineralis, & accidentium, quæ primæ materiæ minerali superueniunt, & adhuc ex diuersitate sulphuris loti & calore diuerso, qui uarijs modis digerit materiam metallicam.

DEMO: Possunt ne accidentiæ hæc superueniētia remoueri?

GEBER. Omnia accidentia primæ materiæ metallicæ superuenientia, artificio separari possunt, ut manifeste ostendi in proœmio libri inuestigationis, cap. de præparatione aceti acerrimi, & in fine prædicti libri. Dico præterea, etiam partes indigestas posse digeri.

DEMO: Hæc quantum ad declarationem principiorū naturalium, mihi sufficiunt. Nunc de principijs artis agendum, quomodo naturæ principia, etiam artis principia sint, & quo pacto ars naturam imitari possit?

GEBER. Lib. 1. cap. 5 dixi, oportere artificem cognoscere principia huius artis, & radices principales, quæ ex substantia operis pars sunt. Qui enim principia non nouit, finem non assequetur. Ergo scias, eas transmutationes & generationes, quas natura facit mediante semine aliquo, hanc eandem & artificio interueniente aliquo semine fieri posse. Quod S. Thomas quoq; affirmat in 3. lib. metheo: dicendo Alchimistas per iam

dicta naturalia principia, hoc est, per sulphur & argentū uiuū, ueram metallorum generationem posse facere. Cum igitur natura habeat suum proprium naturale semen prædictum, in metallorum generatione naturæ apte & prope accedentis, ut in metalli naturam conuertatur, necesse erit ad præparationem Elixir, quod metallum est, cætera omnia in perfectione superans, hoc fieri mediāte aliquo semine naturali proprio, sine quo solus Deus, naturæ creator, aliquid generare potest, ut ex lapide panem, ex costa uiri mulierem.

DEMO: Omnium Philosophorum opinio est, quatuor elementa omnium rerum mixtarum esse principia. Ad hanc opinionem tu quoq; accedis lib. 1. cap. 6. dicendo diuersam præparationem metallorum, causam esse diuersitatis specierum. Ergo in omni re elementata & artis & naturæ principia sunt, & ex omni re accipi possunt?

GEBER. Si me recte capis, dico elementa, lapidis Philosophorum, non esse remotissima elementa, nec eadem cū elementis cæterarum rerum. Sunt enim hæc elementa, lapidis Philosophorū, alterata & transmutata à sua prima natura, & naturā & proprietatē acceperūt propinquā, ut iam in metallum transmutari possint, quod cæterarū rerum elementis minime conuenit.

DEMO: Accipiam igitur uitriolum cōmune, quod naturale semen est metallorum, & p distillationem extraham duplicem illum fumum, quem temperato igne conuertam in substantiam sulphuris & argenti uiui, & hoc pacto imitabor naturam.

GEBER. Vitriolum hoc, principium est, ab arte remotum. Scripsi autem lib. 1. cap. 8. nos non posse naturam imitari in suis principijs. & lib. 3. cap. 2. in fine ostendi, naturam in sulphure, arsenico & mercurio minime imitabilem, hoc est, nos ea minime fugere, aut etiam dissimulare, quæ per naturam generantur, neq; eo modo ad perfectionem perducere posse. Cum enim hi fumi subtilissimi sint à natura, calore temperato inducuntur ad perfectionem in mille annis. Nos autem uehementi calore cupientes tempus adeò longum abbreuiare, omnia resoluuntur in fumum.

DEMO:

DEMO: Dubium me reddis, & plane incertum.

GEBER. Quamobrem?

DEMO: Prius admonuisti, ut ad compositionem Elixir acciperemus semen naturæ. Nunc uero negas, uitriolum accipiendum esse, cum tamen naturæ semen sit. Quare si fortè aliud semen aut uitriolum fuerit propinquius arti, per quod artificio naturā imitari possimus in cōpositione, id nobis Elixir ostende.

GEBER. Sine dubio aliud est.

DEMO: Vbi inueniam hoc?

GEBER. Vbi à natura positum est.

DEMO: Hoc sciebam. Sed quo collocauit ipsum natura? inueniam forte in re uegetabili?

GEBER. Cap. 11. lib. primi, dixi: inter diuersas opiniones eorum, qui artem esse supponunt, quosdam affirmasse, in omnibus rebus uegetabilibus hanc artem inueniri & possibilem esse, ipsis uero nequaquam. Quare citius labore deficient, quam ut possibile sit, opus perficere.

DEMO: Ergo inueniuntur in re animata?

GEBER. Arnoldus in lib. perfecti magisterij, de rebus uegetabilibus & animatis differens, inquit: Istæ res cum sint totaliter & omnino remotæ à natura metallorum, impossibile est, ex his posse generari metalla. Philosophi autem hanc artem in re aliqua uegetabili & animata, aut eorum, quæ ab his sumuntur, proponentes locuti sunt per rerū similitudines. Cū enim hęc naturæ principia nō sunt, nequaquā artis erunt principia, Hic error plures decepit. Elixir enim cum sit naturæ metallicæ, sine dubio ex metalli semine procreatur. Præterea cū maxime requiratur, ut metallis adunetur, necesse est, ut metallis in substantia simile sit, cum tantummodo res sibi similes, firmiter adunentur, & fortiter coniungantur.

DEMO: Accipiam igitur sulphur & argentum uiuum, à natura generata?

GEBER. Supra monui, hæc non esse principia naturæ, Quare nec artis principia erunt, Et quod maius est, artificium hæc non

non poterit ullo modo fixa reddere, ut in unam ſubſtantiam auri uel argenti adunentur, cum ad hoc requiratur maxime certa & infallibilis menſura, & debita inſpiſſantis proportio, caloriſq; exquiſita æquatio, quæ omnia nobis ignota ſunt, ut primo lib. cap. 8. manifeſte oſtendimus.

DEMO: Accipiam igitur ſulphur ſolum, cum lib. 1. cap. 13. aperte dicas, eum qui nouerit in præparatione commiſcere & amicare hoc corporibus, hunc maximum naturæ ſecretum tenere, ipſumq; iam uiam ingreſſum aliquam perfectionis, cum multæ ſint uiæ, quæ tamen omnes ad eandem intentionē deducant. Eodem loco Deum teſtaris, hoc illuminari omnia: corpus, & lumen, & tincturam eſſe. Præterea eodem lib. de radicibus, de iſta aqua rubea uerba faciens exclamas, hanc lucernas accendere & illuminare domos (hoc eſt corpora metallica) & maximas opes dare.

GEBER. Quamuis noſtrum ſulphur, principale ſemen ſit, & principium metallorum, & Elixir, nihilominus quemadmodum pater mediante ſuo ſemine, non generat liberos in ſeipſo, ſed in altero, ſcilicet in ſanguine menſtruo. Sic etiam noſtrum ſulphur non generat neq; metallum neq; Elixir in ſeipſo, ſed in ſuo argento uiuo, ſeu in alio metallo. Notabis igitur, Elixir duobus modis fieri poſſe, ſcilicet, diſtillatione, ſolutione & coagulatione materiæ, Et abſq; diſtillatione, ſolutione & coagulatiōe, idem affirmante S. Thoma in fine 3. lib. metheo: Quantum uero ad ſecundum modum pertinere uidetur, dico eum artificē, qui ſulphur ita præparare nouerit, ut poſſit penetrare corpora, & illis coniungi, tenere iam maximum naturæ ſecretum, & uiam perfectionis ingreſſum. Præterea in quodam cap. accurtatorio dixi, hoc opus abbreuiatum perfici 20. diebus, & in hoc opere duos lapides fore neceſſarios (hoc eſt duo metalla, unum ex quo extrahatur ſulphur, quaſi fixum & alteratum, cui per fuſionem commiſceatur dictum ſulphur præparatum. Dicendo autem hoc opus perfolui, uiginti dierum ſpacio, intelligendum poſt præparationem ſulphuris, quæ ad tres menſes protrahitur,

opus

opus incipiendum eſſe. Propterea in iam dicto capite accurtatorio, omnē efficaciam huius operis in purgatione lapidis à ſua unctuoſitate & ſpurcitate collocauimus. Signum uero quomodo deprehendas ſulphur, iam ferē præparatum, loco iam citato admonuimus, dicendo: Cum uideris oleum ferri ſupra aquā, tanto candore ſplendeſcens, ut oculos perſtringat, tunc ipſum congregabis. Hoc enim quod ita collectum fuerit, omne opus facit & per ſe coagulabitur. Memini huius ſulphuris in libro teſtamenti ſub Martis nomine, dicendo: ſi hunc noueris perducere ad albedinem & mollitiem argenti, firmabitur & figetur in omni iudicio ſiue examine, & cum leuiter & ſine adiutorio alicuius rei Mars funditur, habes deſideraturus. De iſto Marte uerba faciens lib. primo, cap. ultimo, dixi: Cum funditur ſine medicina, quæ eius naturam maturare poſſit (hoc eſt, cum per ſe funditur ſine argento uiuo) Soli & Lunæ coniungitur, neq; facile aut citra induſtriam ab his ſeparatur. Si tamen per uehementiam ignis ſeparetur forte, fit hoc, quod ultima fixione non ſit adhuc fixus. Si uero ipſi coniungatur uiginti dierum ſpacio, redditur fixus cum ipſis, & inde nullo artificio ſeparari poterit, niſi natura fixionis mutata, imperfectam autem fixionem per calcinationē & præparationem acquiſiuit. Natura uero ipſius fixionis mutatur per ſolutionem, in aqua mercuriali, quum Elixir nouem menſibus compleatur. Cum uero non alteratus ipſis coniungitur (hoc eſt, cum in principio Soli aut Lunæ coniungitur) neq; decoctum, tranſmutatumue in natura ſua, neq; colorem mutat, neq; tingit metallum ſibi coniunctum, ſed in quantitate auget. Præterea lib. 3. cap. 1. dixi, cauſam perfectionis corporum ſiue argenti uiui, ſubſtantiam eſſe ſulphuris & arſenici, quia propter terreſtreitatem & bonam ſubſtantiam non impediuntur ab ingreſſu in corpora, quæ perfecta ſit fuſione bona, & per ipſorum ſubtilitatem non remouetur impreſſio, facile per fugam. Igitur ipſorum ſubſtantia mediocris, cauſa non eſt perfectionis corporum, ſiue argenti uiui, niſi reddantur magis fixa. Nam quantumuis impreſſio in ipſa corpora, non facile

remoueatur, tamẽ niſi ultima fixione figatur, perpetuo non permanebunt firmiter ſtabilitata. De iſto ſulphure & arſenico locutus ſum ſub nomine Martis & Veneris, cap. 8. tertij lib. dicẽs: fixionem ipſorum ſubſtantiam proximam eſſe firmæ fixioni, tamen non firmam neq; perpetuam eſſe. De huius ſulphuris præparatione, alio loco agemus copioſius.

DEMO: Si recte memini, reprobaſti eorum operationẽ, lib. 1. cap. 10. qui ſpiritus in corporibus figebant.

GEBER. Dixi, hoc tentatũ à quibuſdam, ſine præparatione ſpirituum, & tandem deſperaſſe in opere. Idem monui in principio cap. ſupradicti.

DEMO: Intelligo, me non ſatis capacem, ut hæc comprehendam. Quare dimittam ſulphur, & accipiam argentum uiuum, tanquam ſubſtantiam omnium metallorũ, ex quo omnia metalla, mediante uirtute ſulphuris procreantur. Cum enim in ſeipſo ſuum ſulphur habeat, cum quo coaguletur, ſufficit ad compoſitionem Elixir, dicente Hermete, omnia in mercurio inueniri, quæ à ſapientibus requirantur, uidelicet, corpus, anima, ſpiritus & tinctura. Idem affirmauimus in lib. 4. cap. 10. dicendo: medicinam, argentũ uiuum coagulans, in ipſo mercurio eſſe. Sufficit ergo ſolus Mercurius ad compoſitionem Elixir, ut dixi mus: Cum nulla res in natura adeo mercurio cõueniat, ut illa, quæ in ipſo mercurio continetur. Scribis etiam lib. 2. cap. 16. argentum uiuum ſuas partes ſulphuris habere in ſe, natura ſibi coniunctas & unitas. Præterea appellas eum optimum & perfectum artificem, qui ex ſolo argẽto uiuo nouerit facere Elixir, cum in hoc natura ab arte ſuperetur.

GEBER. Lib. 1. cap. 16. ſcripſimus: mercuriũ à quibuſdam igne temperato coniunctum. Cum uero putarent, ipſum iam coagulatum, inuenerunt eum crudum & currentẽ, ut prius hac ratione ſtupefacti, dixerunt artem eſſe uanam, & minime ueram.

DEMO: Cupio audire cauſam erroris.

GEBER. Cum argẽtum uiuum, duplex ille fumus ſit, ſiue uapor exhalans, quem natura neq; coagulare neq; fixum reddere potuit, cum nõ haberet ſulphur illud lotum non adurens, quod ipſius mercurij propria medicina coagulatũ eſt & fixio, multo minus artificio reddetur fixus per ſe, abſq; illo, uel ſimili ſulphure & medicina. Eadem eſt ſentẽtia Alberti lib. 4. methe: tractatu 3. cap. 2. qui argentum uiuum in operibus Alchemiæ deſiccari dicit per multam aduſtionem & commixtionem cum ſulphure, non penitus colorem, quod in operatione Elixir intelligendum.

DEMO: Quid de illis ſentiendum, qui mercurium rectis herbis nouerunt reddere fixum?

GEBER. Iſtis reſponſum uolo, quod lib. 2. cap. 17. dixi: ſcilicet, medicinam, quæ mercurium coagulare poſſit, & in profundo ipſi commiſceri, ſumendum eſſe ex rebus, ipſi conuenientibus. Hæc ſunt omnia corpora, ſcilicet, ſulphur & arſenicum. Hæc enim corpora & ſpiritus Philoſophorum dicuntur. Et paulo inferius dixi, ex quacunq; re ipſius medicina ſumatur, eã debere ſubtiliſſimæ ſubſtantiæ eſſe, & puriſſimæ, quæ mercurio facile adhæreſcat, facilis liquefactionis, ut aqua fixa in pugna ignis. Hoc enim coagulabit ipſum, ut conuertat in naturam ſolarem uel lunarem. Comprehendis igitur ex ſupradictis rationibus, noſtrum argentum uiuum, non eſſe argẽtum uiuum, ſed ſal in ſimilitudine ueræ calcis communis, quia argẽtum uiuum, ſiue mercurius metallorum per calcinationem & reductionem conuertitur in ſal, ut manifeſte apparet per totum librum teſtamenti. Hoc uero ſal commune, proprietates noſtri mercurij habet, quas multis in locis tribuimus communi mercurio, ſiue argento uiuo communi, ſcilicet, ut habeat multum uiſcoſitatis, ſiccitatis plurimum, & terreſtreitatem fœtentẽ, ut ſit aqua ſicca, & alia plura, quæ ſuo loco longius proſequemur. De iſto noſtro mercurio locutus ſum lib. 2. cap. 16. dicens: ipſum habere ſuas partes ſulphuris, ſibi naturaliter cõmixtas plus uel minus, quæ artificio ab ipſo remoueri poſſint. Præterea dixi lib. 3. cap. 7. in corporibus metallicis duas eſſe ſulphureitates, quarũ una

in profunditate mercurio est inclusa, à principio suæ commixtionis, altera uero accidentalis est, siue superueniens. Habet autem bonam quantitatem superuenientis siue accidentalis sulphureitatis, & hæc quasi fixa est, & diligenti labore haud facile tamen ab ipso remoueri potest, Eius uero, quæ in ipsius profunditate inclusa est, paruam habet quantitatem, & hoc remoueri non potest, nisi prius per distillationem corrupta prima substantia argenti uiui. Istis duabus sulphureitatibus, coagulatur & fixus redditur mercurius, iam præparatus. Propterea dicimus: Elixir ex solo mercurio fieri posse, hoc est, suis sulphuribus commixtum. Hæc autem intelliguntur quoq; de multiplicatione Elixir, quæ solo mercurio fit.

DEMO: Si Elixir ex solo mercurio fieri potest, propterea quòd suum sulphur in se habeat, ego eadem ratione ex solo arsenico, quòd ex sulphure & mercurio compositum est, ipsum parabo, Alberto dicente lib. 4. mineralium cap. 1. Nos obseruare debere, certum calidum siccum, frigido humido in eadem complexione coniunctum esse, quæ Hermophrodita dicitur, ut uidere licet in plantis, quæ in omni parte imprægnatæ sunt. Loquitur autem de nostro sulphure, quòd naturã Hermophroditæ habet, & ex duobus nominibus compositum est, mercurij filium significans cum Venere. Est enim hoc sulphur arsenicũ dictum, ex mercurio & sulphure Veneris & æris nomine appellato compositum. Poterit ergo ex seipso generare Elixir.

GEBER. Generatim loquendo de Hermophroditis, dico: nec ipsos per se generare posse absq; semine aut materia extrinseca. Sunt etiam, qui dicunt: Deum, in principio Adam & masculum & fœminam creasse. Cum uero in seipso non posset generare, ab eo fœminam separatam, postea uero per coniunctionem generasse. Plato simile quidpiam fabulatur de Androgone, qui dependebat à Luna, partem habens Solis & terræ, hoc est, dependebat à nostro sale, Saturnus dicto: & à Luna, quæ ante distillationem participabat cum Sole & terra. Simile euenit nostro arsenico: Hoc enim quantumcunq; participet de natura

ra sulphuris & mercurij, nihilominus cum subtilia & tenera sint & ualde debilia, non sufficiunt generationi metallorum aut Elixir sine adiutorio alterius sulphuris & mercurij, ab hoc diuersi & separati. Propterea scripsi lib. 7. cap. 14. Arsenicum, materiam esse subtilem, cum oleum sit, de quo locutus sum lib. 2. cap. 12. & corpus debile sit, cuius mentionem feci cap. 11. prædicti libri. In secunda causa, siue ratione descensionis sulphuri simile est, cum sit subtilissima & maxime fixa pars sulphuris. In hoc tamen à sulphure differt, maximeq; diuersum est, quòd arsenicum sit facilis tinctura cum albedini tum rubedini. Et uolebam in eo loco ostendere, ipsum ex sulphure & mercurio compositũ esse. Quamuis enim hæc tingendi facultas facilis sit, inutilis tamen est, & parum firma. Itidem locuti sumus de arsenico, sub nomine Veneris cap. 2. libri primi, hoc appellando, medium inter Solem & Lunam: intelligo inter sulphur & mercurium, quia de uno & altero participat. Raymundus in libro ait: cuius titulus est Apertorij, de arsenico uerba faciens, dixit: animam participare cum natura, corpore & spiritu, hoc est, sulphure & argento uiuo, per quam participationem, potestatem acquisiuit, hæc colligandi inuicem. Sulphur autem in rubedinem facile tingit, in albedinem uero difficulter. De hoc sulphure sub Martis nomine itidem locuti sumus lib. 1. cap. 10. ipsum appellantes, tincturam facilem rubedinis, albedinis uero bonæ difficilem, Vt aperte ostenderemus, tincturam rubeam, quæ in sulphure facile apparet, in putrefactione utilem non esse, sed noxiam potius. Quòd uero sub rubedine albedo lateat, ut in lib. testamenti monuimus, ad quam albedinem per longam sublimationem & lotionem perueniatur, propterea tincturam difficilem appellauimus. Moricinus dicit, nostram Latonam, quantumcunq; rubra sit, inutilem esse, nisi rubedinem albedo consequatur: hoc est, nisi rubedo in albedinem confertur. Scripsimus & nos supradicto cap. de arsenico: duo arsenici genera esse & sulphuris, scilicet, citrinum & rubrum. Cum igitur arsenicum ignis expressione distillatur cum aqua mercuriali, rubrum est, Aqua

 uero

uero alba, huic ambo simul iuncta colorem efficiunt citrinum. Hæc omnia confirmat senior Philosophus, cum dicit: Philosophos ueteres animam & spiritum, qui ex hac cõmixtione exurgit, arsenicum rubrum, & citrinum appellasse, per rubrum intelligentes, animam tingentem. Similiter uocabant hanc aquã, hoc est, sulphur rubeum, & spiritum arsenicum citrinum. Quia spiritus animam dealbat, & eam suo colore inficit. Et uocabunt hanc animam, æs, & hoc est fumus grauis. Et nos diximus lib. 1. cap. 21. Venerem tingi colore citrino à tutia, hoc est, fimo illo albo. Similiter & sulphur rubrum & citrinum est, Rubrum autem post putrefactionem materiæ, Cum autem sub mercurio albo coniungitur, citrinum efficitur. Est enim citrinus color, determinata proportio rubei & albi. Propterea Tutia, quæ fumus albus est, nostri mercurij albi, colore citrino ipsum corpus rubrum inficit, uidelicet, nostrum æs, ut lib. 3. cap. 3. satis aperte ostendimus, & cap. 4. eiusdem libri dixi, illud, quòd à corporibus metallicis sublimatur ignitione forti, ut quòd ex ipsis subtilissimum fuerit ascendat, hoc est, fumus albus cum sulphure, aurum uocato, & arsenicum ipsum esse coloris citrinissimi, & cum arsenicum fixum redditur simul cum sulphure (hoc est lento igne in ultima decoctione) Sublimatio uero amborũ melior est, ex calce istius metalli, quod indicabimus. Quamuis uero & sulphur & arsenicum, medicina fit perfectiua nostri mercurij, nihilominus sine ipso Elixir fieri non potest, hoc est, sine commixtione cum corporibus. Cum uero sulphur post lotionem, squamosum, & in corpus reductum, tandem & fragile fuerit, præparatum est.

DEMO: Sulphur arsenicũ & mercurius cum fixa reddũtur, non funduntur, neq; corpora penetrare possunt, quia iam terrea facta sunt. Si uero non reddantur fixa, spiritus ipsum ab igne distinguunt, ergo ex his Elixir fieri non potest.

GEBER. Hæc est una ex rationibus quorundã, qui in huius artis praxi parum exercitati sunt. Horum memini, lib. 1. cap. 10. increpando eos, cum huius rei paruam habeant noticiam, etiam, etiam operationem hanc minime absoluere posse, ita tuis rationibus fortiter insistentes, in uitium cadere, malæ consequentiæ, propter insufficientiam.

DEMO: Logicum illum sermonem non assequor.

GEBER. Vitium consequentiæ committitur, cum à superiori ad inferius arguimus affirmatiue, non enim recte concluseris, fixum esse, ergo terreum, nam hic arguẽdi modus, uitiosus est propter insufficientiam. Possumus enim spiritus reddere fixos, ut nequaquam in naturam terream conuertantur, & fundantur, & in corpora penetrare possint. Et quantũ ad sulphur pertinet, manifestum est, ex libri primi capite 10 & 13. itidem ex lib. 2. cap. 12. & 18. & lib. 3. cap. 1. & 6. de mercurio diserendo, lib. 3. cap. 6. dixi etiam, hunc posse fixum fieri, ut tamẽ in terrestreitatem minime conuertatur, cum etiam per eiusmodi transmutationem, in terrestreitatem figi possit, cum per festinam & breuem fixionem, quæ per præcipitationem fit, siue distillationẽ figatur, & in terram transmutetur, in fecibus adustis, remanentibus in fundo uasis siue bocciæ. Et hæc est transmutatio festina, primæ formæ mercurialis, quæ in sex horarum spacio perficitur. Terrestreitate uero remota, per lotionẽ coniungit se, & unitur cæteris spiritibus præparatis. Positus uero in suo uase, ad ignem lentum, uapores ab eo sæpius succedentes, siue sensim ostendunt. Hac uero longa & tarda confirmatione & fixione, fusionem metallicam non perdit, neq; in terram conuertitur. Lib. 2. cap. 6. diximus: hunc mercurium duas possidere humiditates, unã, quæ ab eo remoueri possit ignis uiolentia, hoc est, per distillationem, per ignis expressionẽ, & hoc, quod in fundo uasis remanebit, non funditur, fixum enim iam & terreum est. Terrestreitate uero per lotionem remota, altera humiditas, in ipso remanens, suo igne remouetur, scilicet, igne lento, qualis conuenit ultimæ fixioni spirituum. Quantum uero ad præparationem & fixionem aliarum rerum, naturæ terreæ pertinet, figuntur corpora metallica, per calcinationem, ut manifeste ostendimus libro primo, cap. 18. dicendo: per calcinationem

nem corpora imperfecta ngt, citra commixtionem alicuius rei, qualiscunq; sit in calcem redacta, solo suo sulphure proprio adustiuo, siue exurente. Igne enim aduritur & calcinatur omne, quod in se sulphureitatem adustiuam habuerit, ut libro 2. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. satis aperte ostendimus. Cum igitur tuum metallum, tantũ temporis in igne perdurauit, ut in suum corpus, quemadmodum prius fuerat, reduci non possit, neq; diminuitur aut colorem mutat in colorem, scias iam fixum esse, hoc est, conuersum in certam naturam terream, quæ facile ignẽ perferet, non fusionis metallicæ, sed uitrificatoriæ solum, Et tũc omnes spiritus, in ea calce existentes, fixi sunt, & nisi separati & uolubiles facti & postea fixi, præparari non possunt. Propterea considerabis, quomodo figantur per conuersionem in naturam terream, & inde manifestum erit, quomodo præparari possint. Cum uero hac fixione, non omnes in simul reddantur fixi, nec eodem modo, propterea nobis distincte de his differendum erit. De mercurio autem hactenus satis: Iam de arsenico & sulphure uerba faciemus. Prius diximus, per calcinationem, mercurium metallorum, conuerti in sal, Cum uero hoc sal multum terrestreitatis habeat, inde certam fixionem acquisiuit, Idem de arsenico dicimus, quòd sulphur subtilissimum est, naturaliter in ea terra profundissime inclusum, Propterea in certa fixione adeò firmiter compinguntur, ut ab ea terra separari non possit, nisi per distillationem, cum forti expressione ignis. Dixi igitur lib. 2. cap. 7. cum fieret mentio huius mercurij, in sal conuersi, Cum uideris eum albissimũ, & à sulphureitate, & rubedine quasi extrinseca separatum: reiterabis sublimationem, sine fecibus, hoc est: distillabis ipsum, citra adiectionem fecis, cum in seipso sufficientes feces, & potius superfluas habeat. Id enim facile intelligitur, ex difficultate distillationis, quemadmodum lib. 2. cap. 9. monui. Nam ipsius pars fixa, nisi corrupta & distillata fuerit, uidelicet supradictum arsenicum firmiter adhærebit fecibus, hoc est, terrestreitati, adeo, ut aliter separari non possit. Fecimus autem sæpius huius terrestreitatis mentionẽ, in pluribus locis

arsenico

ipsam appellantes sal, ut facile ex nostris scriptis colliges.

DEMO: Ostende mihi iam, quo modo sulphur reddatur fixum.

GEBER. Sulphur fixum non redditur, nisi in calcem redigatur prius, commixto autem sale, facilius calcinatur & fit perfectum, ut cap. 13. lib. 1. ostendi. Et Albertus lib. 3. de mineralibus, cap. 2. confirmat. Inquit enim, nos uidere in operibus Alchimiæ, in quibus natura maxime imitatur artificio, inter cæteras artes omnes, cum alio modo Elixir, citrinũ fieri non possit, nisi ex sulphure. Ipsum uero sulphur, adeò unctuositatis & uirtutis adurentis particeps fit, ut omnia metalla denigret & aduret, quibus superinijciatur: tandem inuentum modum lotionis cũ aquis acutis, & ut decoquatur tamdiu, donec omnis unctuositas adustibilis, ipsum relinquat & tantummodo subtile unctuosum permaneat, quod ignem perferre possit. Fiunt autem acutæ, lotione cum suo sale, & aceto distillato. Hæc enim lauant & mundificant nostrum sulphur, & remouentur deinde ab eo. Propterea dixi in procœmio libri 2. eas res, quæ corpora absq; cohærentia mundificãt, naturam habere salis, aluminis, nitri, & boracis, quibus designare uolebam, ipsum sal, quemadmodum etiam per corpora ipsum sulphur, siue plures sulphuris species intelligendas uolui: Diximus adhæc lib. 3. cap. 13. Cum omnia salia, alumina, & uitrum (hoc est, supradictum arsenicum) funduntur siue soluuntur longe aliter, quàm ipsa corpora (scilicet sulphuris species) ab ipsis separantur, cum tantũmodo corpus, hoc est, sulphur purificatum, separatum fuerit.

DEMO: Vt mihi uidetur, loco supradicto præparationem Iouis & Saturni docuisti?

GEBER: Tuam simplicitatem agnosco, cui quis facile imponeret, nam parum animaduertisti, me dixisse iam: Iouem & Saturnum, unum corpus esse, hoc est, unum sal calcinatum, in similitudinem calcis ueræ, supra quod non opus est, proijcere aquam salis, aut aluminis, neq; uitrum nostrum, hoc est, arsenicum, cum omnes ibi res naturaliter sint unitæ. Præterea dixi, in

nem corpora imperfecta hoc citra

procœmio, libri inuestigationis, eas res, quæ præparationem ad-
iuuant & promouent, esse ipsum sal, & alumen, & atramentum
& uitrum, acetum acerrimum & ignem. Propterea ut eodem
libro, cap. de præparatione Iouis, & cæteris sequẽtibus tradidi,
quòd ignis mouet & consumit substantiam fugitiuam, & inflam
mabilem, hoc est, lauando multum cum sale communi, (Com-
mune autem dico, quòd omnibus metallis sit commune) & cum
aceto acerrimo purificato. Itidem lib. 2. cap. 13. scripsimus, in
hanc sententiam, de istius sulphuris præparatione & calcina-
tione, uidelicet, accendi ignem, in fornace sub uase calcinatiõis,
tantæ potentiæ, ut ipsum corpus, hoc est, sulphur fundatur, ut
calcinari possit. Quamprimum uero ipsum corpus, fusum in
aceto, & sale, cum calore ignis, pelliculam nigram supra se crea-
uerit, quod sulphur est, iam in calcem redactum, remouendam
esse à superficie, & ad fundum uasis protrudatur, cum spatula fer
rea, siue lapidea. Notabis autem, pelliculam hanc nigram, sul-
phuris calcinati palam ferream dici, cum istud sulphur dicatur
ferrum, quod iam in substantiam terream conuersum est, neq;
funditur aut aceto magis aspergitur, sed in fundo uasis perma-
net fixum. Ipsius præparatio tamẽ nondum finita est, cum non-
dum penitus ab eo remota sit omnis unctuositas & terrestreitas.
Pellicula hæc quoq; pala lapidea nuncupatur, cum ex Philoso-
phorum lapide generetur. Continuatur autem hæc pellicularũ
detractio & submersio, donec totum sulphuris corpus in pulue-
rem redigatur. Hoc autem propterea dico, quòd omni die pel-
licula una creatur. Sunt autem istæ pelliculæ, ipsum oleum sul-
phuris. Si uero Saturnus (hoc est, sal album, à sulphure separa-
tum) fuerit præparatus, maiorem ignis uehementiam requirit,
autem balneo præparatur. De hac uero pala, siue spatula fer-
rea, siue lapidea, quam supra pelliculam nigram appellauimus,
itidem de iam dicta fixione copiose differui, cap. 18. lib. 2. & in
libro inuestigationis, cap. de præparatione Iouis. Libro autem
3. cap. 14. hanc palam ferream, bacculum ferreum nuncupa-
uimus.

Saturnus est Sal albũ o sulphure separatum

uimus. Totam uero hanc operationem, & breuem praxin tradi
di lib. 1. cap. 8. sublimationem nostræ calcis describens sub no
mine Marchasitæ, cuius duos sublimationis modos posui, Pri-
mum, qui sine ignitione fit, hoc est, primo in fimo, deinde, in
balneo, alterum qui cum ignitione fit, hoc est, ipsum sal distillan
do. Causa uero huius duplicis sublimationis est ipsius substan-
tia duplex. Prima enim substantia, est substantia pura sulphu-
ris, in sua radice, altera substantia, est utilis, ut mercurius morti-
ficatus, scilicet, supradictum sal. Prima substantia utilis est ut ar
senicum uiuum mortificatum, hoc est, mediocriter præparatũ.
Mercurius enim communis, utilis non est, quia, ut Albertus in
lib. de mineralibus testatur: cum non mortificetur alijs rebus,
non bene commiscebitur. Accipiamus igitur, hanc ultimam,
nostri mercurij substantiam. Per hanc enim excusamur, ne no-
bis mercurius communis assumendus sit, qui multum laboris &
industriæ requirit, ad sui mortificationem. Totus autem subli-
mationis modus Marchasitę, in hoc consistit, ut subtiliter tritum
ponatur in Aludel, cum aceto distillato, & sublimetur sulphur
ab eo, citra ignitionem, in solo fimo, & post putrefactionem, in
balneo semper remouendum sulphur, quod sæpius eleuatur, in
forma pellículæ nigræ. Cum uero sulphur & acetum, remota
fuerint à sale, & ipsum impositum fuerit storiæ luto oblinitæ,
augeatur ignis ad ignitionem uasis aludel. Debet autem pri-
ma Marchasitæ sublimatio, fieri in uase sublimationis sulphu-
ris, donec sulphur, à sale separatum, sit in balneo. Erit autem
uas putrefactionis calcis & calcinationis, & lotionis sulphuris
idem. Descripsi autem huius uasis formam lib. 2. cap. 10. his
uerbis: In fundo uasis, aludel, non sit magna quantitas corporis
sublimandi. Multitudo enim calcis, reducta in puluerem, ag-
grauat & impedit sublimationem sulphuris. Hoc uas itidem in
fundo planum sit, & paruæ concauitatis, ut corpus Marchasitæ
æqualiter & subtiliter spargatur, supra fundum uasis, ut æqua-
liter & copiose ab omni parte sulphuris & salis materia ab ace-
to sublimari possit, & liberè in altum ascendat, post remotionẽ

 sulphuris,

nem corpora imperfecta non citra

sulphuris, quòd Mars appellatur, sal distillandum est, in uase ignitionis, donec inde extrahatur omne suum sulphur, quod arsenicum dicitur. Præterea notabis, cum totum sulphur, quod Martis nomine appellari diximus, sublimatum fuerit, per multas pelliculas, deinde apparere ipsius colorem uerum, hoc est, albissimum. Post separationem uero aceti, unctuositas à sulphure separata aduritur, ut sulphur. Illud uero, quod post lotionem sublimatur, non inflammatur (ut lib. 2. cap. 2. diximus) neq; præ se fert aliquam sulphuris proprietatem, sed potius argenti uiui, siue mercurij mortificati. Quare lib. 3. cap. 2. propè finem, & cap. 18. de lotione mercurij uerba faciens, uolui subintelligi lotionem huius sulphuris. Hanc sulphuris præparationem, antiqui sub fabula, de Hercule & Antheo occultauerunt. Nam ut Macrobius tradit, ueteres per Herculem Solem significarunt, hoc est, nostrum arsenicum. Per Antheum uero, terræ filium, sulphur nostrum intelligitur, quod terræ pinguedo est. Hi duo finguntur luctari, cum in uase commixta in aceto bulliunt, sunt enim post putrefactionem simul iuncta. Cum uero ipsum sulphur, Martis nomine appellatum, cum sale præparetur, ut supra dixi, propterea etiam arsenicū præparari poterit, quod in profundo cum sale commixtū est. Hoc enim demonstrare uolebam lib. 3. cap. 16. Martem, hoc est, sulphur præparari, per sublimationem arsenici. Cum uero arsenicum, sale cōmixtum, fortius sit, & sic sulphur Anthei nomine significatum, in calcem redigat, & in maturam terream conuertat, fictum est Antheum in terram prostratum. Cum uero hoc modo sulphur perfectius fiat, magisq; figatur & lucidius reddatur, finxerunt, Antheum prostratum recuperatis & augmētatis uiribus, semper fortiorem resurgere. Hercules uero, hoc est, nostrum sal, cum aqua mercuriali distillatum, quæ per Iunonem & elementum aeris significatur, soluit, attrahit, & suspensum tenet dictum sulphur præparatum, in ipsa aqua & decoctione nigro colore inficit, quod etiam in patefactione potest intelligi, ut ex sequentibus, cum de eleuatione corporum dissereremus, patebit.

De

De ista sulphuris præparatione, etiam locutus est Albertus in 3. lib. de mineralibus, cap. 1. & 2. & in secūdo tractatu, cap. 5. Præterea scriptum est in lib. de uaporibus, arsenicū, siue auripigmentum, duas habere unctuositates, quemadmodum & sulphur. Remouetur autem ab ipso, una istarum duarū unctuositatum, lotione in urina, lixiuio, aceto & lacte caprino. Sunt enim istæ lotiones acutæ, & unctuositatem ab eo auferunt. Per istas lotiones acutas, intellige acetum cum sale. Auicenna in epistola ad Harsi: Philosophum scribit: magna diligentia contendisse se, ut à sulphure & arsenico totum hoc auferret, quod argentum denigrat. Cum uero sulphur præ cæteris mineralibus omnibus melius sit, tandem uiam ad hoc inuenisse se, scilicet, ut decoquerentur lento igne, nec tamen uirtus ignea in ipso aduratur, sed potius extrahatur, & uirtuti igneæ & sulphuris substantiæ per ignem nihil detrahatur, sed sola unctuositas consumatur. Præstat autem sulphur cæteris spiritibus metallicis, quòd magis fixum sit, & tinctura rubedinis. Per argentū uero, quod unctuositate sulphuris decoquatur, intelligitur albedo, sub rubedine sulphuris occultata. Rasis in lib. de diuinitate, huius præparationis mentionē faciens, iubet oleum auferre spongia, quod supernatauerit, tam diu, donec nulla nigredo appareat, sed rotunda nubecula ascendat, quæ relinquenda est, donec ipsius sublimatio sit firmata, deinde unam nubeculam post aliam accipiendam, & in aquam ebullientem submergendam esse, donec omnes nubeculæ fuerint consumptæ, has enim sulphuris oleum esse scito. Est autem huius sermonis uerus sensus, ut intelligamus, quàm primum pelliculæ supra acetū eleuatæ fuerint & firmatæ, tum leuiter uas mouendū esse, aut quouis alio modo pelliculæ, ad fundum propellendæ, & hoc in singulis pelliculis, quæ eleuantur, fieri debere, donec appareat, ipsas mundatas & purgatas esse.

DEMO: Missa faciemus hæc paulisper, nondū enim mihi aperte demonstrasti, unde & ex qua materia istos spiritus accipiam, & perueniam ad principia naturalia, arti nostræ propinqua.

GEBER. Tuæ cogitationes non erunt uanæ, ſi exiſtima-
ueris, principia hæc naturalia, digeſta, coagulata, & quaſi fixa,
noſtræ arti propinqua, & ut in ſubſtantiam ſulphuris & argen-
ti uiui ſiue etiam mercurij conuertãtur aptiſſima, in ulla re inue
niri poſſe, quàm in ipſis metallis.

DEMO: Certe idem dicere uolebam, unũ tamen eſt quod me ſuſpenſum tenet.

GEBER. Si mihi animum tuum aperires, facile omnem ſuſpitionem tibi eximerem.

DEMO: Audiui: Elixir uegetabile, animale, & minerale eſſe, quomodo fit igitur ex metallis, quorum ſubſtantia mortua eſt, neq; ſimile ſibi generare poteſt?

GEBER. Elixir uegetabile dicitur, creſcit enim per multiplicationem in uirtute & quantitate. Animale uero dicitur, quod proiectum ſuper metalla, ea ſibi ſimilia faciat. Minerale autẽ dictũ eſt, quod ex mineralibus ſine metallis fiat, & adhuc, quòd aurum & argentum generare, ſit metallorum ſingularis proprietas. Poſſunt tamen & Elixir & lapis noſter metallicus uegetabilia dici, propterea quòd generata ſunt è ſale, quod uegetare dicitur omnes res, aut quòd iſtud ſal primo uiride faciat, ut herba ſiue planta: Et uitriolum hanc ob cauſam, & aquam uitam appellauimus. Animata uero propterea dicũtur, quòd in eorum compoſitione anima interueniat, hoc eſt, tinctura, quæ arſenicum dicitur & æs, de quo in lib. cui titulus eſt: Turba Philoſophorum: ſcriptum inuenies, noſtrum æs ſimile eſſe homini, qui animam, corpus & ſpiritum habeat, tinctura rubea dicitur anima. Subſtãtia uero ſulphurea & quaſi fixa, corpus eſt. Spiritus uero dicitur natura uolatilis, antequam figatur & firmetur. Dicuntur autem mineralia, quòd metallica ſint, aut quòd in ſe ſulphur illud habeant, in quo uirtus metallica conſiſtit. Ariſtoteles in epiſtola ad regem Alexandrum, iubet ut lapidem uegetabilem animalem & mineralem accipiamus. Videmus autem Alchimiæ artifices, ex metallis medicinas plus aut minus

minus facere perfectas, quibus tranſmutare & tingere nouerũt metalla quædam in auri & argenti colorem. Cũ uero in omni genere, in quo iſti gradus perfectionis inueniuntur, neceſſe eſt peruenire ad unum ſingularem, qui ſupremum & perfectiſſimũ gradum teneat perfectionis in eo genere, ut Ariſtoteles affirmat lib. 10. Metap. Erit quoq; in hac arte neceſſariũ, ut inueniamus unam medicinã metallicã perfectiſſimam, quæ tranſmutare poſſit metalla imperfecta, in uerum aurũ & argentũ, propterea quòd hæ res, quæ in ſubſtantia affinitatẽ habent per mutuã corruptionem, una in alteram tranſmutari poſſit, ut uidemus in commixtione elementorũ. Cum uero omnia metalla (ut ſupra oſtendimus) ex una & eadem ſubſtantia generata ſint, & nulla differentia inter ipſa ſit, præter accidẽtia, & maiorẽ minoremue digeſtionem. Ergo accidentia remouendo, & partes indigeſtas ſufficienter digerendo, unum in aliud, quod ſuper cætera perfectiſſimum fuerit, tranſmutari poterit. Et in hoc artificium, naturæ operationem uincit. Artificium enim poteſt metalla intime purgare, quòd natura non poteſt aſſequi. Eadem eſt ſententia S. Thomæ. Is enim in principio quarti libri Metheo: dicit metalla tranſmutari poſſe unum in aliud, cum naturalia ſint, & ipſorum materia eadem. Propter hanc cauſam poſuit Hermes circulationem inter metalla. Ego quoq; multis in locis monui, hanc medicinam ex metallis fieri debere, & hoc omnes Philoſophi affirmant.

DEMO: Tam euidentiſſimis rationibus & argumentis adducor, ut tandem credam Elixir, ex metallis faciendum eſſe. Debet autem ex omnibus ſimul, uel ex uno ſolo fieri?

GEBER. Cap. 5. libri primi dixi, artem noſtram ad finem perfectionis non perduci, rerum copia ſiue multitudine, cum ea ſit unicus & ſolus lapis & materia unica, in qua totum magiſterium conſiſtit, cui nihil omnino adiũgitur aut ab ea aufertur in aliqua parte, exceptis ſuperfluitatibus, quæ in præparatione ſeparanť. In hanc ſententiã loquitur Hali Philoſophus dicendo, totũ artificiũ in uno lapide contineri, cui nihil adddatur aut cõmiſceatur

misceatur in toto aut in parte, hũc à Philosophis & sapiẽtibus in opus assumi, & ignem ab eo exhalare, donec opus perficiatur. Morigenus idẽ testatur, dicit eñ omne hoc, quod à Philosophis requiratur, unam solam esse rem, patrem & matrem habens, & ab ipsis creatam & nutritam, & suijpsius esse patrem & matrẽ.

DEMO: Hoc quid sit nunquam diuinabo.

GEBER. Dixi prius in metallorum generatione, sulphur tanquam patroni seminis uicem gerere, Mercuriũ autem menstrui fœminei. Præterea Senior Philosophus scriptum reliquit, eam rem, quam Philosophi quærunt, unam rem esse, quam omnium rerum rubearum nomine appellauerunt, & omnium corporum & specierum quæ manibus hominum tractantur. Alio loco idem dicit, lapidem Philosophorum unum esse, qui in se habeat omnem naturalem præparationem, & omne id, quod ipsi necessarium sit, de corpore, de sole, aqua, spiritu, anima & tinctura. Dicit præterea Arnoldus in epistola ad regem Neapolitanum, lapidem Philosophorum esse rem unam & unius naturæ, & in ipso contineri omne id, quod sibi necessarium est, & in se quoq; habere illud, à quo melioratur. His grauissimis Philosophorum sententijs uictus, sine dubio credis, Elixir fieri debere ex una sola re radicali, ex uno metallo solo, quod lapis dicitur, eam ob causam, quòd in formam lapidis reductum sit, fiunt præterea ex isto lapide gemmæ & medicinæ, quibus primi patres uitam adeo longæuam produxerunt, hoc est, quinta essentia & aurum potabile. Fiunt enim hæc omnia ex eadem materia, quemadmodum à Raymundo traditum est, in libro secretorum naturæ & in cœlo philosophico.

DEMO: In prooemio libri inuestigationis dicebas, Elixir ex multis corporibus, siue ex multis rebus fieri.

GEBER. Eodem loco huic obiectioni responsum est his uerbis: Ex quacunq; re fiat Elixir album aut rubrum, tamen in ipso non est aliud, præter sulphur & mercurium, ex quibus rebus nisi ambo fiant coniuncta, nulla alia re fieri potest neq; per se esse. Cum igitur unum alteri ita firmiter insit, manifestũ erit,

Elixir

Elixir non ex pluribus, sed ex uno solo metallo fieri, cum omnia ex sulphure & mercurio composita sint. Dicitur autem Elixir ex multis rebus fieri, propterea quòd ex sulphure, arsenico & mercurio componatur, cum quibus quemadmodum etiam cum diuersis coloribus, in ipsorum præparatione apparẽtibus, multæ res quandam similitudinem habeant, tamen negare non possumus, in opere breuiori, ubi plures uiæ sunt, ibi diuersa metalla posse concurrere. Verum in opere maiori unum solum, uirtutem & potentiam propinquam habet, ut in Elixir conuertatur. Propterea dixi lib. 2. cap. 2. si spiritus sublimaueris ex calce alicuius metalli, sublimationem facilem, aliâs uero difficillimam esse, & plurimi laboris & longi temporis, adeò ut ad desperationem ferè perducat incautos.

DEMO: Præfertur igitur in hoc opere cæteris metallis aurum?

GEBER. Ob quam causam?

DEMO: Quod cæteris metallis uirtuosius & perfectius, minus corruptibile & combustibile sit, fuerunt enim suæ partes subtilissimæ homogeneæ & puræ, sic unitæ & cõpactæ, ut pars terrestris à combustione per humiditatem defendatur. Humidum uero adeò firmiter à terrestreitate compræhensum est, ut in fumum per uaporationẽ minime exhalare possit. Cũ igitur per se adeò firmiter omni corruptioni resistat per distillationẽ ad ultimam puritatem, & ad extremam subtilitatem & simplicitatem reductum, multo incorruptibilius erit, & in potabilem substantiam conuersum longissimo tempore corpora humana à corruptione conseruabit, & hic est scopus & fundamentum eius libri, quem de ligno uitæ scripsi. Hac ratione medici auro utuntur in multis morbis, præcipue uero in atrabilarijs & in tremore cordis, nec tu mihi uideris ab hac sententia dissidere, cum 17. cap. primi libri, auro uim lætificandi cor tribuas, & quòd corpus in longa iuuentute conseruare possit. Hac ex causa ueteres Poetæ finxerunt Phœbum siue Apollinem, inuentorem medicinæ fuisse, & herbarum uires homines primum docuisse.

Nec

Nec putabis citra rationem factum, quòd aurum cæteris metal
lis præferendum diximus. Verisimilius enim est, Elixir ex au-
ro, quàm alio metallo fieri, cum hoc cætera metalla in aurum
transmutare debeat, facilius enim transmutantur inter se, quæ
aliquam cognationem siue affinitatem habent, quod Aristo-
teles quoq; affirmare uidetur. Dicit enim in 7. Methaph:
omne generatum ex suo simili generatum esse. Tu quoq; affir-
mas lib. 1. cap. 17. aurum tincturam esse rubedinis, & aurum
corpus transformare & tingere posse, propterea plures Philoso
phi aurum fermentum rubedinis uocant. Perfecta autem cor-
pora, perfectiora fieri, & ad subtilitatem & spiritualitatem redu
ci posse, tu ipse affirmasti in lib. inuestigationis circa finem.

GEBER. Satis acutè & ingeniosè Philosopharis, sed auri
naturam non satis probè consideraſti, Nam (ut lib. 3. cap. 4.
tradidi) cum aurum ex subtilissima & clarissima mercurij siue
argenti uiui substantia generatum sit, parum sulphuris habens,
& rubedinem puram, tum fixum & clarum & à sua natura sit,
ipsum tingente, Quare sulphur hanc qualitatem minime serua
re poterit, nisi ad ultimam formam & permanentem tincturam
peruenerit, ut Elixir, Ergo neq; natura neq; arte mutabitur, aut
aliquo modo per se debitè meliorabitur absq; commixtione al-
terius tincturæ, Et si fortè aurum præparatione aliqua colore
augeatur, hoc fit ipsa tinctura, intra aurum occultata, foras per-
tracta, Et si hanc à suo mercurio separaueris, tantundem mer-
curij cũ eo tingebis & non plus, hoc idem affirmante Agrippa,
propterea quòd aurum non habeat plus tincturæ quàm ad tin-
cturam sui mercurij opus sit, ut Arnoldus in Rosario tradit,
quare uanum esset hanc tincturam in auro quærere, cum in eo
tam pauca sit quantitas & ipsius utilitas nulla. Propterea dixit
Albertus libro tertio de mineralibus cap. 7. Alchimica operati-
one aurum non permutari. Et hæc est ratio ueterum Philoso-
phorum, & antiquorum quorundam Alchimistarum, auri spe-
ciem tantũmodo formam esse metallorum, cætera uero metalla
omnia, incompleta, ea uero in uia esse ut ad speciem auri acce-
dere

dere possint, ut res incompleta quæ in uia est ut ad perfectionẽ
perueniat. Propterea dixerunt imperfecta iuuari posse artifi-
cio, ut tandem ad perfectionem peruenirent, quemadmodum
semina adiuuantur terræ cultura, aurum uero cum determina-
tum & completum sit magis, conuertibile non est in aliud me-
tallum. Nam Aristotele & ipsius cõmentatore affirmantibus
lib. 7. primæ philosophiæ, nulla res mouetur ad formam aut
perfectionem nisi prius aliquam partem imperfectam illius for
mæ in se habuerit ad quã moueatur. Nouimus enim sperma se
non moturum ut formam hominis acquireret, nisi prius in se ho
minem in uirtute contineret, si enim hoc, iam homo esset com-
pletus, non esset principium motus sed potius quietis. Propte-
rea dicit Aristoteles existente specie in materia cessat motus.
Fit enim motus per priuationẽ speciei quæ est in ipsa materia.
Cum enim à natura ita comparatum sit, ut imperfectũ in quan-
tum imperfectum est, naturaliter desideret perfectum fieri.
Igitur priuatio in ipso relinquit naturale desiderium ut fiat per-
fectum. Hoc autem desiderium, principium est transmutatio-
nis, ut Rogerius Bacho tradidit. Ergo quum aurum in specie
metallica perfectum sit, in se hanc priuationem & desideriũ hoc
non habebit ad formam & speciem metallicam.

DEMO: Concedo aurum cõmune perfectum esse in sua
specie comparatum, uero ad Elixir imperfectum erit, uincit eñ
naturæ operam artificium.

GEBER. Dico aurum perfectius esse metallũ quàm Eli-
xir, hoc enim quantumcunq; firmiter in se retineat substantiam
metallicam, propterea tamen metallum non est, cum sit fragile,
& ex solis spiritibus compositum, & eius tinctura communem
tincturam metallicam excedat.

DEMO: Cum ad compositionem Elixir unicum metal-
lum requiratur, solũ & maxime necessariũ fit, q̃ accipiam spiri-
tus auri, qui mundi, puri & fixi sunt, cæterorum uero metallo-
rum immundi & uolatiles.

GEBER. Et hoc certissimum indicium est, istos spiritus

 auri

auri, eos non esse de quibus scripsi in omnibus libris meis de Alchimia. Diximus enim mercurium, sulphur & arsenicum ante præparationem spiritus esse immundos, combustibiles & uolatiles, præterea tradimus quomodo à terrestreitate, aquositate, sulphuritate, unctuosa & adurente repurgare possint, hæc autem in auro non inuenies. Scribit præterea Albertus lib. 3. de mineralibus cap. 6. metallum à metallo generari non posse, hoc est, species permanebit in prima substantia metallica. Quare ergo capite prædicti libri non citatur author isto modo procedere, inquit, scilicet, ut corrumpendo & remouendo aliquid in sua specie, cũ adiutorio eorum quæ sunt in natura metallica, inducant speciem alterius metalli. Propterea inter omnes Alchimisticas operationes eam tum meliorem tum principalem esse, quæ per eadem principia procedat, p quæ ipsa natura procedit. Quemadmodum per præparationem sulphuris, per decoctionem & sublimationem & purgationẽ argenti uiui siue mercurij. Isti uero qui metallis albis dealbant, & citrinis citrino colore inficiunt, remanente prima specie metalli, sine dubio impostores & deceptores sunt, neq; uerum aurum siue argentun facere possunt. Præterea dicit Aristoteles, ueram transmutationẽ metallorum fieri non posse nisi reducantur prius in materiam primam, hoc est ad naturam salis siue uitrioli, quod citra calcinationem minime fieri potest, ut in libro Testamenti satis aperte docuimus. Cum autem argentum debite calcinari non possit, ut lib. 3. cap. 9. diximus, cum uera calcinatio fiat absq; cõmixtione alicuius rei, nisi cum proprio & innato sulphure combustibili, ut lib. 1. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. diximus, Istud uero sulphur combustibile in auro non sit, ut lib. 4. cap. 15. sufficienter ostendimus, igitur aurum debite calcinari non poterit, rationẽ hanc descripsimus lib 3. cap. 6. dicendo eam rem cui conuenerint tres causæ corruptionis loco supra citato, enarratæ, maxime corruptibile esse, in quo uero omnes minime conueniant uelocitatem corruptionis remitti, quantum ipsæ dictæ causæ remittunt, in auro uero harum causarũ nulla est, quare ita ut decet non

non corrumpitur. Propterea diximus lib. 3. cap. 4. aurum habere substantiam fixam & absq; sulphuritate comburente, ut per omnem operationem ipsum in igne facile cognoscimus, nã neq; minuitur neq; inflammatur. Propterea frustra quis tentaret aurum citra aliquam rem extrinsecam calcinare, diximus igitur lib. 1. cap. 17. aurum calcinari & solui absq; utilitate.

DEMO: Arnoldus in libro perfecti magisterij dicit reductionem metallorum in materiam primam facilem esse, igitur transmutatio quoq; facilis erit.

GEBER. Arnoldus de auro communi non loquitur, hoc enim nisi cum magna difficultate destruitur propter suam fortem compositionem, ut lib. 1. cap. 8. & lib. 2. cap. 7. ostendimus, quomodo ex quibus metallis noster Mercurius extrahi debet, & quantumuis in eo loco aurum minime aperte à nobis excludatur, concedendo tamen sublimationem mercurij commodiorem esse, ex metallis cum quibus minime conueniat. Certissimum uero est mercurium cum omnibus metallis minus cõuenire quàm cũ auro, ut lib. 3. cap. 2. & 4. ostendimus. Quare Mercurius ex cæteris metallis præter aurum multo cõmodius extrahitur. Quo pacto enim Elixir ex auro fieri poterit, cum omnium Philosophorum consensu hoc ex materia uilissima fiat? ut Morigenus Philosophus aperte his uerbis ostendit, cum dicit huius operæ necessaria minime comparanda esse precio, ea præcipue uero in operatione auri.

DEMO: Quid respondes ad meam scrutationem?

GEBER. Dico humidum radicale reliquorum metallorum æque uirtuosum & incorruptibile & incõbustibile esse ut auri. Quod Albertus nobiscum affirmat, lib. 3. cap. 2. de mineralibus cum dicit, Vidimus omnia metalla etiam in uehementissimo igne retinere humidum radicale. Idem confirmauimus nos in lib. 1. prope finem. Nostri medici aurum suis medicamentis conmiscentes absq; ratione hoc faciunt, cum enim ignis quàmuis uehementissimus hoc minime corrumpere possit, multo minus in stomacho digeretur. Veteres autem Philosophi

& Poetæ aurum extollentes & magnificientes non locuti sunt de nostro communi auro, sed de auro philosophorum. Nam commune aurum ita ut decet nullo modo distillari aut solui potest. Igitur neq; in sal debito modo transmutari poterit ut supra ostendimus. Præterea quum dicis certis rationibus demõstrari posse, Elixir ex communi auro fieri debere, huic sententiæ tuæ hoc respondeo. In opere quidem breui, in quo neq; solutio aut coagulatio auri requiritur, aurum cæteris metallis antetendum, uerum in opere maiori cum metalla in eorum materiã primam reducenda sint, in qua nulla differentia est, ut supra ostendimus, aurum cæteris metallis non debet præferri, neq; id concedimus omnia metalla æqualiter in hoc conuenire, ut apta sint ad compositionem Elixir, cum unicum tantum metallum in ipsa minera singularem qualitatem acquisiuit ut cæteris aptius fieret in sua substantia, ut propinquius ad artem nostrã accederet præ cæteris metallis omnibus. Alteræ tuæ rationi respondendum puto, Aristotelem locutum de generatione propria & uniuoca animalium, in generatione quæ per corruptionem generantis fit, sufficit generans generali simile esse uirtute & potentia, ut supra diximus de semine humano. Hinc concludimus nostrum lapidem ex quo Elixir fieri debet, aurum potabile, quintam essentiam, aurum & argentum esse uirtute & potentia propinqua. Hoc affirmat quoq; Arnoldus in Epistola quadam ad regem Neapolitanum, dicit enim in dicta compositione siue lapide nostro, Solem & Lunam in potentia esse & uirtute, nisi enim hæc in se contineret, neq; aurum aut argentum ex eo fieri posse, huic autem Solem & Lunam uulgari auro & argento minime comparandam esse, cum hæc magno interuallo superent uirtute. Sunt enim Sol & Luna in hac compositione contenta uiua, hoc est uegetabilia, Vulgaria autem mortua & suis uiribus extincta. Illa uero finita sunt, propter quem finem Philosophi antiqui lapidem nostrum Solem & Lunam nominauerunt, cum hæc in ipso lapide potentialiter non uisibiliter contineantur, & Philosophi dicentes, aurum tincturam esse rube-

rubedinis, & fermentum rubedinis de auro philosophorum hæc debent intelligi, quòd sulphur est sua caliditate & feruens & coquens, digerens & tingens suum mercurium, quemadmodum etiam nostrum Elixir tingit, & transformat nostrum mercuriũ in multiplicatione, & uerius fermentum est. Quod præterea dictum est à me, corpora perfecta meliorari posse & fieri perfectiora, hoc neq; de auro aut argento communi intelligendum, sed de ipso Elixir quod meliorari & subtiliari potest per multiplicationem, solum mercurium ipsi coniungendo. Per corpora perfecta etiam indicare uoluimus sulphuris species præparatas, quæ auri nomen sortitæ sunt à rubedine & ab albedine argenti, hæ autem præparari debent suo sale & aceto, deinde subtiliantur & soluantur cum sale Armoniaco, hoc est, cum aqua de suo sale. Diximus enim lib. 2. cap. 15. causam inuentionis aquæ subtilis & acutæ necessitatem fuisse subtiliãdi istos spiritus, qui ante præparationem neq; fusionem neq; ingressum habebant, & nos utilitate magna priuabant, hoc est spirituum fixorum, & quæ ipsorum naturæ sunt. Arsenicum est naturæ sulphuris, ut lib. 1. cap. 14. & lib. 2. cap. 12. diximus. Causa uero inuentionis aquæ puræ fuit imbibitio spirituũ & medicinarum mundarum, hoc est sulphuris præparati.

DEMO: Facies mihi rem sanè gratissimam, si mihi declaraueris, quid rei sit aurum philosophorum & aurum potabile.

GEBER. Sulphur est subtilissimum, purum & radicale, quod arsenicum supra nominauimus, nam in Alchimiæ speculo ita scriptum inuenies. Sulphur nostrum aurum bonum & purum esse. Præterea dicit Rasis in libro luminis luminum, oleum rubrũ colorem assumens sulphur est & æs, & soli & auro comparatur. Senior Philosophus in eadem est sententia, dicit enim aurum huius lapidis aurum esse philosophorum, & tincturam animam in se habentem, cum qua spiritus ascendant. Alio loco idem dicit, aquam diuinam spiritualem esse, in qua anima contineatur quæ aurum dicitur. Idem dicit alio loco, Hermetẽ aquam albam aurum nominasse, quòd animam habeat tingentem,

tam, natam ex illa aqua alba. & alio loco dicit, aquam ueteres
animam nuncupasse, quam Hermes aurum appellauerat, cum
diceret, se seminare aurum in terram foliatam.

DEMO: Quid uoluit significare per hanc terram folia-
atam Hermes?

GEBER. Argentum uiuum Philosophorum præparatũ,
cui hoc aurum coniungi debet, aut hanc terram foliatam intelli
gemus, potius sulphur esse quod sublimatum auri & argenti fo-
lijs diuersis coloribus, propterea diximus sulphur cum suo simili
tincturam facere. De ista anima quæ aurum dicitur, loquitur
Hermes, cum dicit, hanc uentum in uentre suo portare.

DEMO: Non intelligo quid sit hic uenter & uentus.

GEBER. Albertus lib. 1. de mineralibus cap. 3. hoc de-
clarat & ostendit, Hermetem dixisse uentum portare in uentre
suo animam, quando materia nostra uase imponitur & distillan
do elicitur, ex alembico liquor aqueus aut oleum potius cum
omnibus elementorum uiribus. Vento em̃ significatur fumus
albus, qui intra se portat fumum rubrum qui anima dicitur &
aurum, æs, Venus, numus, arsenicum, uitrum, uitriolum, ignis,
oleum, sulphur, aqua uiridis, Leo uiridis, uiride æris, uinum, san-
guis humanus, sanguis demonis, auripigmentum, aqua perma-
nens. & alijs diuersis nominibus. Propterea dixit Senior Phi-
losophus, hanc diuinam aquam nomine omnium rerum humi-
darum appellari, ut aceti, uini, lactis, pinguedinis & sanguinis
& spermatis, sic etiam nomine omnium tincturarum & florum
similiter nominari, & per hanc animam lapidis intelligunt quã
exaltauerunt, hoc est, sublimauerunt in ista aqua. Propterea
alibi dicitur à iam citato Philosopho, sermone omnium Philo-
sophorum in hanc tincturam solam conuenire, quam extraxe-
runt ex ipsius anima, quam appellauerunt animam & genitum
& regem, & hoc genitum pinguedo est, quare animam & aurũ
appellabant, quum habeat animam rubram in albedine occulta
tam, hoc est, in aqua alba spirituali, quam extraxerunt ex suo
lapide. In libro philosophorum Turbæ scriptum est, initium no
strum rubrum aurum appellari. Dicit autem Philosophus Mi
rois, tamdiu coquendum donec ipsius humiditas eleuata sit in
alembicum, quum sit sudor similis auro. & in cœlo Philosopho
rum hæc uerba leguntur, Ignem quidem augendum esse ad 4.
gradũ usq; unius horæ spacio, & egredietur aqua coloris aurei.
Hæc aqua aurea pluuia est, in quam Iupiter se conuertebat, &
seorsim seruari debet, nam in ipsa aurum potabile continetur.
Quum lib. 1. ca. 17. dixissem, omne illud quod radicaliter mun
dificare, & colore citrino metallum tingere poterit, ipsum posse
aurum facere, significare uolui radicem metalli distillatum au-
rum esse philosophorum. Auicenna in libro de mineralibus di-
cit, sal armoniacum totum sublimari, & aquam esse cui commi-
sceatur fumus calidus & multum subtilis & plurimæ humidita-
tis. Et lib. 3. cap. 9. Saturni nostri mentionem facientes dixi-
mus, nihil ab eo in fumũ resolui, quod animaduerti possit, quòd
non sit coloris citrinissimi, & loco prædicto diximus, adhuc quũ
fumus ascendit necessario ipsum ascendere unà cum sulphure
non adurante, eius proprietas est retinere citrinitatem. Pręterea
cap. 8. de nostro Ioue uerba facientes diximus, hos diligenter
aspexisse fumum ab ipso eleuatum magna ignis expressione &
obseruasse hunc ad citrinitatem accedere, cum hoc sit proprium
sulphuris calcinati, arbitrantes certissima & infallibili coniectu-
ra, hunc fumum multum de natura sulphuris fixi retinere.

DEMO: Dubium me facis & incertum, quod enim supra
de Saturno dixisti, hoc nunc Ioui tribuis, sunt igitur Saturnus
& Iupiter unum & idem?

GEBER. Isti duo unum sunt sal ex nostro metallo extra
ctum, quod Rasis affirmat his uerbis, cum dicit: Cum acceperis
corpora plumbi & stanni, his cõmixtis extrahere poteris oleũ,
(hoc est sulphur) & mercurium quæ natura coniunxit. Philo-
sophi autem per similitudines rerum loquentes iubent nos hanc
aut illam rem accipere & cõmiscere, cum tales res minime acci
piendæ sint, sed hoc faciunt ut ostendant in nostro lapide aliqd
esse, quod eius rei similitudinem habeat. De supra dicto oleo

mentionem feci libro 2. cap. 12. cauſam inueſtigationis ipſius feciſſe ut haberemus ſuum colorem, dicens. Albertus lib. 4. Metheororum, tractatu 3. cap. 18. in mentione ſupradicti ſumi aut uaporum dicit, per naturam mixti, ſiccum continere humidum, ut ſine ipſa in uaporem exhalare nõ poſſit, humidum uero ſicco addit quandam ſubtilitatem ut cum ipſo auolare poſſit. Et nos diximus adhuc lib. 1. cap. 10. ipſa corpora, hoc eſt, ſulphuris ſpecies, ſimul cum ſpiritibus, ſcilicet mercurialibus fugere ab igne, hoc eſt imi ſpiritus fixi non ſunt, inſeparabiliter uero commixti ſunt in profundo corporum, ſuperat enim pars uolatilis partem fixam. Præterea dicit Arnoldus in Roſario, illum qui non nouerit aurum conuertere in argentum, nunq̃ poſſe argentum in aurum conuertere è contrario.

DEMO: Quomodo argentum in aurum poſſit conuerti ſcire permaxime cupio, ut uero aurum in argentum conuertatur parum aueo.

GEBER. Philoſophus Senior ſcribit, ueteres philoſophos cum dicerent dealbate aurum, communem aurum non intelexiſſe. Quum uero philoſophorum aurum quod rubrum eſt dealbatur, dicitur in argentum conuerſum eſſe, & argentũ nominatur. Idem de ſulphure intelligendũ, conuerſum uero in albedinem, poſtea uero longa decoctione ruffeſcens, dicitur argentum in aurum conuerſum eſſe. Præterea in libro Turbæ philoſophorum ſcriptum eſt, nullam tincturam fieri poſſe niſi ex prędicto noſtro ære, hoc autem niſi conuertatur in albedinẽ donec tinctura fiat, nihil efficies.

DEMO: Fateor me tibi haud parũ debere, obligatũq̃ eſſe quàmplurimum atq̃ deuinctum tanto beneficio, quòd tanti ſecreti me feceris participem, fui enim hactenus cum multis in eo errore, ut crederem Elixir, & aurum potabile ex auro communi fieri debere.

GEBER. Quemadmodum pueri, ita tu rebus quoq̃ aſpectu pulchris delectaris. Noſtra autem quinta eſſentia ex lapide turpi & deformi fit primo intuitu, interius uero in occulto pulcherrimo.

DEMO:

DEMO: Cum pro tua ſingulari humanitate haud grauate mihi declaraueris, quid aurum potabile & philoſophorum, ut mihi etiam paucis oſtendas quid ſit quinta eſſentia, rogo. Si enim recte iudicio præſtat ſanum longo tempore uiuere, quàm opibus abundare.

GEBER: Verum dicis. Eſt autem quinta eſſentia ſecundum Marſilium Ficinum in lib. de triplici uita, ſpiritus animæ mundi, diffuſus per partes corporeas & elementales.

DEMO: Explicatio hæc nimis obſcura eſt.

GEBER. Dixi tibi iam ſæpius in una diſtillatione duos fumos diſtillari à materia noſtra, rubrum & album, hi ambo dicuntur quintæ eſſentiæ, dicitur autem fumus rubeus ultra ſupra dicta nomina quoq̃ anima uini, ut Iohannes de Rupeciſſa tradidit his uerbis, Appellamus autem quintam eſſentiam, uini animam, uinum autem noſtrum aurum eſt philoſophorum. At fumus albus qui in ſuo uentre portat uinum rubeum in diſtillatione, proprie & uere quinta eſſentia dicitur, de qua philoſophi locuti ſunt. Dicit enim Arnoldus ſeparatis elementis, reſtare certam quintam eſſentiam quandã quæ ſpiritus lapidis dicitur. Hæc autem neq̃ elementum eſt, neq̃ in ſe elementalem qualitatem habet actu ſed uirtute, actu enim neq̃ calida aut ficca eſt, ut ignis, nam infrigidat & ſanat morbos frigidos, neq̃ calida aut humida eſt ut aer, qui facile corrumpitur, ut tempore peſtis, & in generatione ranarum & ſimilium uidemus, quæ ex corruptione aeris generantur. Poteſt enim quinta eſſentia ex metallis præparata, ad decem millia annorum conſeruari abſq̃ corruptione modo in uaſe uitreo diligentiſſime, ne reſpiret obturato, reſeruetur. Propterea Hermes, Plato, Socrates, & multi Philoſophi qui hanc nouerunt, ipſi perpetuitatem attribuerunt, & qui ea uterentur non morituros, cum tamen & ipſi Deo ita uolente, ut reliqui mortales quoq̃ mortui ſunt.

DEMO: Ergo uanum eſt hac uti medicina.

GEBER. Vanum eſſet nec poſſibile hominem ut tranſcenderet uitæ naturalem terminum, laborare, hic terminus poſſet

mentionem feci libro 2. cap.

tamen ad quingentesimum annum extendi, ut primis antiquis patribus constitutum erat, quemadmodum uero homo multis modis constitutum uitæ terminum morbis circumuentus minime attingere potest & uitæ spacium abbreuiare potest, eodē modo poterit impedimenta hæc remouendo uitam prorogare, ut tandem naturæ suæ uitæ constitutum terminum attingat. Inter cætera uero remedia omnia quibus uitam producimus hæc quinta essentia præparata præstat, ut aperte satis demonstratum est in Dialogo nostro, cui titulus est, Lignum uitæ, dat enim homini uitam. Rasis in lib. luminis luminum dicit, aquam descendentem è maiori petra à Philosophis aqua uitæ nominari & cœlum, nam quinta essentia simplex est & incorruptibilis & separata à materia elementari, neq; frigida aut humida est ut aqua elementalis, ardet enim ante coagulationem, igitur à philosophis aqua ardēs nominatur, præterea neq; frigida neq; sicca est ut terra, ut manifeste deprehēdimus, calefacit eñ plurimū & curat infirmitates Melancholicas quæ frigidæ sunt & siccæ, & formam habet aquæ limpidissimæ & subtilissimæ, uarijs nominibus à Philosophis appellatur, ex proprietate aut similitudine aliqua assumpta. Sunt enim qui Mercurialem aquam quoq; appellant quòd à Mercurio fit distillata, aliqui mercurium solutiuum uocant, soluit enim corpora, hoc est, sui sulphuris species. Propterea dixi lib. 1. cap. 17. Aurum, hoc est, sulphur supra nominatum, facile frangi, hoc est, solui cum ipso mercurio & odore, hoc est uapore plumbi hoc est nostri salis, & Aquila quod uolare possit supra omnes spiritus. Dicitur etiam aer propter subtilitatem, & sal Armoniacum ℘ sal distillatum sit, & propter consonantiam & homogeneitatem, significarūt quoq; hanc antiqui Philosophi nominibus pernicioso-rū & ferocium animaliū ut serpentis, Draconis, Leonis, Vrsi, Basilici & similium, propter ipsius naturam horribilem & uenenosam ante conuenientem digestionem. Propterea quoq; aqua fœtida nuncupatur, est enim amara & fœtens ante coagulationem.

DEMO:

DEMO: Suspicor te tacite subindicare uelle horribilitatem & fœtorem ab ea remoueri per ignem cum amaritudine, uerum quomodo hoc fieri posset, non uideo, cum sit aqua salis, uidemus enim, & ipsa experientia docemur per calorem omnia conuerti in sal cum ea corrumpere possit, ut supra diximus. Si ergo dulcia calore corrupta in sal amarum conuertuntur, multo maiorem amaritudinem recipiet hæc nostra quinta essentia distillata ex metallorum sale, sic decocta & exusta.

GEBER. Si præter sal distillatum & præparatum, hæc cōpositio nihil recipiet aliud, tuam sententiā probarem, recipit autem & sulphur quòd banc naturam aufert & dulcem reddit.

DEMO: Quonam modo hæc amaritudo sulphure auferetur ut dulcis fiat, cum ipsum sulphur quoq; amarum sit, ut testatur Rasis qui dicit, sulphur quod Martis nomine appellatur manifeste amarum & acutum esse exterius?

GEBER. Concedo ante præparationem & decoctionem sulphur, colericum, amarum & acutum esse, quemadmodū Rasis dicit. In decoctione uero occultatum manifestatur, sulphur aūt in profundo & occulto dulce, per decoctionem ad suam dulcedinem trahit & transmutat sal conuersum in aquam. Alterū uero sulphur quod aurum appellatur, quod etiam in hanc compositionem recipitur huius medicinæ, sanguineum est, dulce & odoriferū ut Rasis dicit. Hæc autem transmutant huius aquæ amaritudinem in dulcedinem, quemadmodum aqua fluuij Marach amara, uirtute ligni facta est dulcis. Alphidius scribit hæc uerba: Antecq; hoc opus aggrediaris, præscribam tibi bonam Elixir compositionem. Primo necesse erit ut humidum sit, & cum decoquitur ut coaguletur & inspissetur ut nix uel grando & sal sapore dulci, uentre nigro, & colore albo.

DEMO: Ventre nigro quid significatur?

GEBER. Alphidij sententia est, quantūcunq; nostra medicina in principio decoctionis alba sit, nihilominus nigredinē habere occultam, procedentem ex certa humiditate unctuosa & adustiua, maxime uero manifestatur hæc nigredo in coagu-

 latione

latione materiæ, tantum uero decoqui debet ut hæc humiditas consumatur & fiat alba, tunc enim hæc operatio completa est, & quemadmodũ cœlum supra nos non solum per se influentiã habet in hæc inferiora corpora ut conseruentur rerũ species, sed uirtute Solis & stellarum fortificatur, ita etiam cœlum hoc nostrum ornari debet nostro sole splendido & incorruptibili, hoc est, auro nostro supradicto, in terra enim generatum est uirtute Solis à quo recipit naturam, colorem, uirtutem, proprietatem & substantiam incorruptibilem. Quare nostra quinta essentia ornata isto Sole mirabili, infundet nobis uirtutem cœli & Solis cœlestis, hoc est uitæ conseruationem, humidi naturalis restaurationem, & iuuentutis renouationem. De Sole isto locutus est Isidorus lib. 16. dicendo, Chalcantum, hoc est flos æris in medicina salis fieri sole calidissimo, & tantam habere uim astringendi, ut in os Leonis aut Vrsi insperſum tanta fortitudine eorum ora constringit ut mordere non possint.

DEMO: Videtur mihi hoc impossibile.

GEBER. Per Chalcantum & florem æris, Isidorus nostrũ æs quod atramentum appellamus subintelligit, & uitriolum in sale occultum ante distillationem & fit per calcinationẽ simul cum sale, hoc uero æs unitum cum nostra quinta essentia, quæ Vrsi & Leonis nomine intelligitur tantum inuiscat & coagulat eam, ut ab ea acumen auferat ut mordere non possit, hoc est soluere sulphur, quemadmodum uero influxus cœlestis stellarum influxu augetur, eo modo & cœlum nostrum non Sole tantum sed cæteris quoq; stellis atq; planetis coniungi debet, ut ipsius influxus & uirtus augmentetur, & ut facilius quoq; coaguletur & ad perfectionem citius conducatur.

DEMO: Quæ sunt istæ stellæ & Planetæ, qui nostræ quintæ essentiæ coniungi debent, siue nostro cœlo applicanda sunt.

GEBER. Omnia metalla philosophorũ præparata nomine planetarum significata, & hæc recipiuntur etiam in compositionem Elixir, propterea dicitur huic cõpositioni unam solam communem esse & sufficere. Tamen uerum est aptius coagulatiuas

latiuas in hac arte principaliter duas esse sulphuris species, Venus & Mars. Et hæc erat sententia Alberti in primo de mineralibus, cap. 9. primi tractatus, cum scriberet Alchimistas singulari studio atq; diligentia aquas facere, quæ qualitatem habe-rent diuersorum elementorũ uirtute & actu, hoc est ut desinent & coagulent hoc quod transmutare cupiunt. In libro de Vapo ribus scriptum est, carnes uelocissime coqui adiecto uitro ex cineribus fœni & filicis, cum enim uitrum siccum sit, plurimum humiditatis è carne elicere per ebulitionem poterit, ut multo citius caro decoquatur. Cum uero uitrum hoc ex cineribus fœni & filicis alio communi uitro multo siccius sit, ergo hoc uitro adiecto multo citius decoctio perficietur, habet enim commune uitrum adhuc aliquid humiditatis quàm à plumbo accepit, quod primum fuit in compositione.

DEMO: Quamuis huius rei nullum adhuc fecerim periculum, tamen haud credo adiecto uitro carnes citius coqui.

GEBER. Hæc est causa multos ignorantes, & rerum naturalium imperitos Plinium & Albertum mendacij accusasse, cum ipsi hoc quod Philosophi per similitudines & allegoriam locuti sunt ex nuda litera interpretarentur, & se deceptos & elu-sos putarent.

DEMO: Quid uoluerunt hac re significare?

GEBER. Vitri nomine in ista arte sæpenumero sulphur significatur, nam sicut uitrum commune omnes colores recipit, eodem quoq; modo sulphur nostrum in præparatione omnes colores demonstrat. Propterea Argi nomine appellatur, cuius multi oculi in Pauonis caudam conuersi sunt. Per carnes uero coquendas intelligitur noster Mercurius, qui coagulari & firmari siue figi debet in aqua mercuriali mediante sulphure. Cum uero duæ species sulphuris sint, una nomine Martis appellata calida & sicca, altera uero Veneris calida quoq; & sicca, minus tamẽ ut Rasis dicit, participat eñ cum humiditate mercurij quam ab eo sale accepit ♀ Saturnus dicitur, à quo iam dictũ sulphur Veneris nomine nuncupatum, distillatũ est. Propterea uelocius

locius coagulatur & dulcoratur ipso mercurio & aqua mercuriali, si adijcimus sulphur ex cineribus fœni & filicis, quod Martem nominamus propter nominis cognationem. Præterea notabis differentiam esse inter coagulationem quintæ essentiæ & fixionem Elixir, cum debeant diuersos operare effectus, Elixir enim transmutare debet metalla imperfecta in uerum aurum & uerum argentum, necesse igitur est ut fixum sit & in auri & argenti substantiam plusq; perfectam conuersum sit, hic autem non remanebit aqua mercurialis cum fixionem impediat, quamuis tamen ibi maneat quinta essentia ruffa aqua forma sua permanens dicta. Cum uero quinta essentia mercurialis per os sumenda sit in modum medicinæ penetrantis per omnia membra & conseruantis à corruptione, non debet adeo fixa esse, ut in auream siue argenteam substantiam conuertatur. Sufficiet enim tantum esse decoctum & digestum, ut coaguletur & consumetur illa humiditas tam uaporosa, fœtida & acuta & dulcis fiat, sic assumpta per os subito penetrabit per totum corpus, ut res omnium subtilissima & humano corpori conformis, & sua potente & diuina uirtute tantam incorruptibilitatem inducet omni loco quem penetrauerit, ut illi qui tantummodo tres gutulas per se aut alia re conueniente commixtas sumpserint, per longũ temporis spacium sanè uicturi sint, ut primi anti qui patres qui lignum uitæ sumebant. Hæc omnia fabulis poetarum ab antiquis sapientibus occultata sunt, maxime uero Orphei.

DEMO: Feceris mihi sanè rem gratissimam, si intentionem antiquorum in hac re mihi declaueris.

GEBER. In ista medicina pars est uegetabilis, hoc est, sal significatum arboribus & plantis, præterea adest etiam quædam animalis pars ut anima & aurum, significata per animalia, homines phœbum & uellus aureum. Pars uero mineralis istud sulphur fixum est, quod Martis nomine appellamus, hoc significatur per lapides & saxa, montes, ossa, & reliquis rebus duris. Aqua mercurialis & uapores significantur per auiculas, uentũ, fluuios,

fluuios, serpentes, tauros & Dracones, qui custodiebant uellus aureum Marti dicatum. Propterea diximus lib. 1. cap. 15. in distillatione nullum metallum philosophorũ submergi in Mercurio, hoc est in aqua mercuriali, Sole nostro excepto, & hic dicatus est Marti, quoniam coniungi debet cum sulphure Martis nomine apppellato per Orpheum uero nostra medicina significatur, hæc enim cum sit dulcis omnia supradicta firmare & coagulare potest.

DEMO: Agnosco me non satis capacem, ut hanc sententiam compræhendam tuæ expositionis, nisi mihi prius declaueris quænam sint philosophorum metalla.

GEBER. Philosophi hanc scientiam occultauerunt sub nominibus omnium rerum in mundo, maxime uero metalorum.

DEMO: Quomodo occultabitur hæc ars sub metallorũ nominibus, cum ipsa fiat per metalla.

GEBER. Certum est rem haud facilem esse posse, discernere, quando ueteres Philosophi de metallis communibus, siue philosophorum metallis loquuntur, nam primo aspectu nobis uidẽtur de metallis communibus uerba facere, & interdum sermonem suum incipiunt de metallis communibus, mox reliquũ sermonis ad metalla philosophorũ deflectunt. Qui uero huius artis noticiam siue cognitionem aliquam habuerit, & experientiam, statim nomine aliquo audito intelliget, quid in hac arte significare possit. Sit in exemplum nomen Ferri aut Martis. Si igitur Philosophus dixerit hunc in manifesto calidum esse & siccum, facilemq; tincturam rubei, huius artis peritus artifex statim cognoscet eum de sulphure hæc dixisse, quum qualitas hæc ferro communi minime conueniat in manifesto. Rasis dicit in libro de diuinitate, animaduertendum esse res subtili artificio à natura taliter inuicem colligatas esse, ut in omni re omnes res sint in potentia, etiam si uisu minime compræhendantur, quod melius depræhendetur in rebus æquabilibus quàm in alijs. Hoc modo interiora auri argentea esse, & interiora argenti aurea,

inueniri

inueniri enim in Sole quidpiam Lunæ, & in Luna aliquid Solis, in cupro uero aurum & argentum esse in potentia sed non uisibiliter, & in his ferrum, plumbum, stannum, in quibus etiam uicissim aurum & argentum reperias. Idem scribit Albertus lib. 3. de mineralibus cap. 8. dicendo Hermetem, Gilgil & Empedoclem Philosophos & Alchimistas præclaros, cum omnium cæterorum Alchimistarum numero affirmare in omni metallo plures esse species & naturas metallorum, alia uero occultata, alia manifesta, alia interius, alia exterius, alia uero in fundo, alia in superficie apparere metalla, quemadmodum illi qui de latentia formarum disputarunt, & omnem rem in omni re esse, ut Anaxagoræ placuit, dixerunt itaq; plumbum interius aurũ esse, foris autem plumbum, aurum uero exterius in superficie aurum esse, interius uero & in profundo plumbum, hoc eodem modo se habere intra se cuprum & argentum & omne metallũ ad singula metalla. Præterea dicunt non nominari exteriora siue interiora metalla, & cæteræ denominationes secundum sua rum partium in toto, sed secundum proprietatem & naturam prædominantis, cum prædominãs id sibi inclusum teneat supra quod dominatur. Hoc modo isti omnino Anaxagoræ sententiam affirmare uidentur, qui singula metalla singulis metallis inesse prodidit, & denominationem fieri â prædominante.

DEMO: Hæc uidentur mihi impossibilia, & si recte iudico, horum opinio ab Alberto reprobatur.

GEBER. Tu uersaris in simili errore cum quibusdã Philosophis, qui dicebant in mundo aliam substantiam non esse præter eam quæ uideretur. Si autem diligenter examinasses, corrupisses & transmutasses aliquando metalla, & intrinsecas qualitates considerasses, & diuersitatem substantiæ & coloris apparentis, hæc tibi non uiderentur impossibilia. Præterea si tibi uidebitur Albertum hanc opinionem reprobasse, dico ab eo nudam literam reprobatam, inuentionem autem antiquorũ & sensum allegoricum nequaquam.

DEMO: Declara mihi igitur distincte & aperte intentionem

tionem antiquorum, & sensum hunc allegoricum.

GEBER. Per calcinationem, putrefactionem & lotionẽ reducimus nostrum metallum in sal album ut calx communis, & multis locis appellauimus hoc calcem. Cum autem habeat proprietatem plumbi communis, nomen plumbi inuenit. Proterea dixit Rasis loco iam citato, plumbum in suo manifesto, hoc est in superficie frigidum & siccum esse, hoc est plumbum & argentum, nigrum, molle, terreum, melancholicum, acerbum, fœtidum, fœmineum in actu, plumbum in potentia argentum esse. In ipsius autem profunditate calidum & humidum, hoc est aurum, aereum, sanguineũ, croceum, dulce, odoriferum, masculinum, in uno latere frigidum & humidum est, hoc est, stannũ & argentum uiuum siue Mercurius, aqueum, flegmaticum, album, insipidum, remissum, fœmineum, in altero latere calidum & siccum, hoc est, ferrum & cuprum, igneum, cholericum, rubrum, amarum, acutum, masculinum. Intelligis nunc nimirum in uno metallo communi & uno metallo philosophorum, singula philosophorum metalla compræhendi, sic & de cæteris intelligendum.

DEMO: Hæc mihi uidentur difficilia & obscura ualde.

GEBER. In proœmio lib. 2. dixi consideration em earum rerum, quibus ad complementum huius operationis perueniatur, auspicandum esse â diligenti inuestigatione principiorũ corporum secundum ipsorum profundum, occultum & manifestum. Animaduertas igitur secundum sententiam Rasis in libro de diuinitate in omni corpore tres esse dimensiones, altitudinem, profunditatem, & latitudinem, altitudo est quæ manifesta est, profunditas uero est occulta, latitudo medium tenet inter manifestum & occultum, hoc est partim manifesta & partim occulta est, istud uero sal quod plumbum appellamus, & argentum uiuum siue mercurium nondum præparatum, & aquam siccam & pastillum de quo latius dixi in capitulo de descensione, hoc est distillatione, cum in suo manifesto album fit, propter dicitur frigidum esse, albedo enim signum frigiditatis est, aut

inueniri enim in Sole quidpiam

aut potius frigidũ dicitur quod participat in humiditate aquæ, de qua locutus sum lib. 2. cap. 2. & 7. Cum uero multum terre ſtreitatis intrinſece habeat, ut ſupra diximus multis in locis de mercurio loquentes & plumbo. Propterea ſiccæ naturæ dicitur quæ cauſa ſit nos dixiſſe lib. 1. cap. 15. eum ſcilicet mercurium, non facile adherere intrinſecus ſuo ſulphuri quod Martem nominamus, quamuis habeat uiſcoſitatem humidam propter ſiccitatem, hoc eſt terreſtreitatem ipſius per quam uiſcoſitas temperatur, & adherere minime permittitur. Propter hanc terreſtreitatem dicitur natura eſſe melancholicæ liuidæ & nigræ: Notabis autem quemadmodum ſupradictus Saturnus albus eſt, eodem modo ſuas intrinſecas terreſtreitates ante diſtillationem albas eſſe, quemadmodum loco iam citato oſtendimus. Propterea diximus lib. 2. cap. 2. de iſto mercurio loquentes, leui artificio uidere nos ab ipſo exire terram nigram & fœtidam per lotionem. De terreſtreitate iſta ſupra quoq; locuti ſumus, lib. 2. in tertia cauſa deſcenſionis, hoc eſt diſtillationis. Cum uero iſte Saturnus naturam ſalis habeat frigidus & indigeſtus, igitur acerbus eſt. Propter albedinem uero & frigiditatem fœmineus dicitur, & propter ſuam fumoſam & aduſtiuam ſubſtantiam dicitur fœtidus. Quum autem manifeſtum occulto ſemper contrarium ſit, propterea plumbum hoc in profundo, quẽadmodum per diſtillationem cum forti ignis expreſſione manifeſtatur in oleo, calidum & humidum eſt, hoc eſt aurum, calidũ uero propterea quòd ſulphur rubrum eſt & ſanguineũ. Quod autem ad compoſitionem huius auri Mercurius recipiatur, erat enim ante diſtillationem una materia ſiue ſubſtantia cum mercurio, inde dicitur humidum eſſe. Citrinum uero dicitur quod compoſitum ſit ex ruffo & albo, aereum autem nominatur, q̃ ſpiritus ſit ſubtilis & ſublimetur. Sanguineum dicitur quum ruffium ſit. Dicitur præterea & odoriferum propter ſuam rubedinem, caliditatem & bonam ſubſtantiam bene digeſtum. Maſculinum uero quod calidum ſit, & in generatione metallorum & Elixir paterno ſemini ſimile. De his Saturni occultis ſecretis in

in libro trium uerborum ſcriptum eſt, neceſſarium eſſe ut manifeſtum occultetur, & occultum manifeſtetur, hoc uero occultũ naturæ ſolis eſſe & ignis, & præcioſiſſimum oleum omnium occultorum, & tincturam uiuam & aquam permanentem. Hic uero Saturnus adhuc in uno latere ſcilicet latitudinis in parte manifeſtus, & in parte occultus naturæ frigidæ & humidæ eſt, hoc eſt, Iupiter & mercurius præparatus, & accidit hoc poſt lotionem fecis aduſtæ. Propterea dixi lib. 1. cap. 19. plumbum ſubſtantiæ terræ plurimum habere, ob id lauari, & in ſtannum conuerti. Morienus autem dicit, corpus immundũ apud philoſophos plumbum dicit, mundum uero ſtannum, dicitur autẽ naturæ flegmaticæ propter ſuam humiditatem uiſcoſam. Inſipidum uero & remiſſum dicitur propter ſeparationẽ multæ aquæ acutæ in diſtillatione. Fœmineum dicitur q̃ frigidum ſit & humidum, & in metallorum generatione, & Elixir muliebri menſtruo ſimile ſit, in alio latere quod de manifeſto & occulto ſimul participat. Saturnus calidus eſt & ſiccus, hoc eſt ferrum & cuprum, quamuis (ut Raſis tradit) ſiccitas Veneris ſiccitatẽ Martis ſuperet & maior ſit, propterea quòd participat de argento uiuo ſiue Mercurio qui ipſius ſiccitatem temperat. Animaduertendum tamen eſt, quemadmodum lib. 1. cap. 12. monui, & lib. 3. cap. 7 in corporibus metallicis duas eſſe ſulphuris ſpecies neceſſarias noſtræ arti, quæ in manifeſto dependent à rubedine, in occulto uero albi, nigri & ruffi ſunt, unum intrinſecum eſt ipſo Saturno. Propterea ſoluitur ut cætera ſupradicta & Veneris nomine appellatur, omnia autem ſupradicta in ſimul eſſe ante diſtillationem, & omnia habere naturam ſalis, diximus lib. 1. cap. 15. ſolui Iouem, Saturnum, Lunam & Venerem, iſto mercurio quem Saturni nomine deſignamus, hoc eſt per ipſius uirtutem, cum omnes ſimul naturam ſalis habeant, ſoluuntur autem tantummodo hæ res quæ ſalis naturam habent, aut aluminis & fellis prout ſæpe monuimus.

DEMO: Solutionis iam ſæpe meminiſti, quare rogo ut mihi declarare uelis ſenſum huius uerſiculi. Soluite corpora in

aquam, omnibus dico qui aurum & argentum facere quæritis.

GEBER. Lib. 2. cap. 17. dixi omnia corpora nostra sulphurea, sulphur & arsenicum esse, Arsenicum uero Veneris nomine appellatum distillatione soluitur (ut supra diximus.) Sulphur autem Martis nomine appellatum distillatione non soluitur, cum in se non habeat partes salsugineas (ut lib. 1. cap. 3. diximus) subtiliatur autem & soluitur cum sua aqua mercuriali, quam capite de solutionibus cæteris aquis acutis adiunximus. Ex his duabus aquis sulphureis unam accipe quam uolueris, scilicet hanc quæ Venus & aurum dicitur, hanc da bibendam inimico tuo, hoc est coniunge illam sulphuri quod ferrum dicitur. Diximus enim loco iam citato sulphur cum suo simili siue compari, hoc est arsenico tincturam fieri. Intelligitur aũt per Leonem antiquum siue Draconem mercurius conuersus in sal, antiquum uero uocant quòd incorruptibilis sit. Ex hac sententia reliquos uersus quoq; intelliges, scilicet qui soluere non poterit subintelligendum nostrum arsenicum & mercurium nostrum, neq; subtiliare sulphur, corpus sulphureum non tangat, neq; argentum uiuum nostrum, non poterit enim fixum sulphur quod Martis nomine appellatur, tenere uolatile arsenicum nisi per optime commixta fuerint, & ex duobus unica substantia facta fuerit, quod cum aqua mercuriali quam aquam uiuam appellamus fieri potest, quæ medium tenet in commixtione tincturarum, hoc est inter sulphur & prædictum sal præparatum, sal dissolutiuum appellatum. Rasis mentionem facit in suis scriptis horum sulphurum, & dicit aquam æris solutam ad rubrum & meliorem & fortiorem esse quàm ferri aquam, hoc est cum ferrum sublimatum fuerit in rubedinem conuertitur, & aceto adiecto rubicundũ colorem acquirit ut sanguis. Quum igitur sulphur Martis nomine appellatum quasi extrinsecum sit in supra dicto Saturno, Propterea in præparatione facilius ab eo separatur à cõmistione, hanc ob causam diximus lib. 4. cap. 14. ea metalla quæ paruam quantitatem mercurij habent, facilius separari à cõmistione salis, & eodem loco de isto sulphure Martis nomine appellato, dixi Martem fusionem non habere, hoc est non solui. Propterea cum isto sale non commisceri, quod fit per priuationem multæ humiditatis mercurialis. Propterea cap. 10. eiusdem libri diximus, corpora ab inuicẽ per ista duo examina non separari (hoc est in calcinatione sulphuris cum acetũ & sale, & in distillatione à sale & separatione) nisi per diuersitatem compositionis ipsorum substantiæ, nam ex ea diuersitate nascitur diuersitas fusionis, hoc est solutionis, spissitudinis & raritatis, quæ principales causæ sunt separationis nostrorum metallorum. De solo Marte autem loquendo, dico ipsum esse igneum, hoc est sulphur ruffum calidum & siccum, & facilis combustionis ante præparationem, propter multam unctuositatem cholericum propter uehementem calorem, amarum & acutum, quum cholericus sit, est namq; cholera propter indigestionem cibus amarus & acutus. Dicitur autem masculinus quòd calidus sit, & principale semen metallorum & Elixir. Ita nimirum compræhendes in uno metallo communi omnia metalla philosophorum compræhendi, & ibi aurum & argentum esse in potentia propinqua, quum in ipso sit ipsorum semen à natura pro parte digestum & fixum, nec aliud tamen esse præter sulphur & argentum uiuum. Si uero huius rei certificari uoles, considerabis ea diligenter quæ lib. 2. ca. 7. & 16. & lib. 3. cap. 4. circa finem scripsimus.

DEMO: Nisi praxin uidero huius operationis non satis capacem me sentio ut hæc intelligere queam, tametsi animaduertam artem naturam in multis imitari.

GEBER. Natura per decoctionem adurit terram & aquam simul commixta, & uitriolum generat, ars uero adurit sua metalla, & redigit ea in calcem in qua uitriolum occultatum est, naturæ & artis semen, per putrefactionem autem & separationem extrahitur uitriolum & sulphur. Natura resoluit suum uitriolum & exhalat duplicem fumum, ars simile facit in suo uitriolo. Natura per sublimationem ducit duplicem illum fumum in loca mineralia, & ipsum coniungit cum sulphu

tis

re fixo, ars similiter suum duplicem fumum coniungit cum sulphure fixo. Cum uero fumus ille albus nobis magnum impedimentum esset futurum in fixione, propterea remouemus illum & in ipsius locum accipimus mercurium uiscosum coagulatū, quem à fecibus adustis extraximus. Propterea diximus lib. 2. cap. 6. semper illud separari quod corpori in capello Aludilis propinquius sicut in puluere sursum eleuatum, hoc est in aquam solutum ab eo quod remanet in fundo uasis præparatum, natura quoq; illud sulphur fixum lauat, simile facit ars. In lotione autem huius sulphuris ruffi in colore uini ruffi, primo calcinatur & fit nigrum propter ipsius oleaginitatem, & à Raymundo nigrum nigro nigrius appellatur sui uitrioli. Propterea diximus lib. 4. cap. 20. Martem in omni genere combustionis, nigredinem & fuscum colorem creare plus tamen aut minus, quo metallum magis aut minus calcinatum fuerit, nam per fortem calcinationem sulphuritas adustibilis consumitur, ut lib. 3. cap. 7. ostendimus. Hac de causa omnes Philosophi maximè in hoc conueniunt putantes illas debere esse nigras, fortasse ut propter abundantiam sulphuris calx non uitrificetur, ab hac nigredine usq; ad albedinem omnes sui cæteri colores apparent, sunt enim albedo & nigredo externi & planè contrarij colores, & omnes cæteri colores plane intermedij. Propterea semper in hac præparatione quotiescunq; de gradu ad gradum aliquid de nigredine depditur, semper color apparet minus niger, quousq; tandem ad ultimum & perfectum colorem albedinis perueniatur.

DEMO: Credebam hanc colorum diuersitatem apparere post coagulationem Elixir, dixisti enim lib. 2. cap. 16. proprietatem esse sulphuris cum argento uiuo, colorem rubrum creare aut citrinum secundum quantitatem commixtionis, proprietatem uero remotionis sulphuris esse, dare mercurio albedinem per ignem. Hæc igitur causa est diuersitatis colorum in ipso post ipsius coagulationem in petram siue lapidē. Hunc uero modum loquendi non intelligo, nam cum sulphur & mercurium

curium simul poneres ut coagularentur, putabam amplius non remouendos neq; separandos esse, quomodo erit igitur sulphur causa uarietatis colorum post coagulationem Elixir?

GEBER. In sulphure ut Albertus de mineralibus tradidit, sunt duæ unctuositates adustiuæ, una maior & quasi extrinseca, altera minor & intrinseca. Prima rubra est & remouetur per lotionem, intrinseca uero consumitur post coagulationem Elixir, quod primo nigrescit & deinde successiue paulatim minuitur, & consumitur ea humiditas unctuosa quæ nigredinis causa fuerit. Hoc modo dicimus sulphur remoueri quoniam conuertitur in albedinem perfectam, & postea in colorem citrinum, ultimo uero in colorem rubrum, fit igitur sulphur duabus uicibus nigrum & bis album & bis rubrum.

DEMO: Quanto temporis spacio coagulatur post præparationem sulphuris & mercurij?

GEBER. Simul postea in uas longi colli & rotundæ capacitatis impignatam cinerum cum igne lucernæ, quę quintuplex siue sextuplex elichnium habuerit, coagulabitur uiginti dierum spacio aut citra. In speculo Alchimiæ scriptum est, materiam lento igne regendam donec maior pars in terram nigram conuersa sit, quod fit in 20. dierum spacio.

DEMO: Eo tempore quæ apparebunt signa?

GEBER. Loco supradicto scriptum est, materiam cum ignem senserit, subito in aquam solui, & tunc spiritus sursum eleuari & ascendere per collum longum uasis, & supra aquam subito congregari oleum in modum nebulæ nigræ. Ideo dicit Ioannes de Rupecissa, scilicet post calcem eleuari pelliculam quandam nigram ut oleum, deinde uero post paucos dies materiā coagulari sub aqua in medio uasis eo loco, quo ignis flamma ipsum uas tangit, & paulatim restare & augmentari eam materiam coagulatam, donec quasi terræ globus in medio aquę in prima creatione mundi materia hæc arida emineat, ut insula in medio Maris ab aqua circundata, cõpremũtur autem aqua & sulphur & simul in colore nigro coagulata, in forma oui quod suo acumini insistat.

DEMO: Quamdiu durat hæc nigredo donec incipiat dealbari?

GEBER. Scriptum est in libro Rosarij quadraginta diebus continuis, nam & alteram aquam permanere nigredine coopertam, eam uero nigredinem ultra quadraginta dies non durare si recte & modo debito gubernata fuerit, hæc à ueteribus sub uelo fabularum poeticarum occultata sunt.

DEMO: Mirum sanè Philosophos ueteres hanc artem tam obscuris & Chimericis figmentis occultasse, quæ à nostris grammaticis declarantur & detorquentur ad sensum moralem.

GEBER. Qui huius scientiæ nullam habuerit cognitionem, non capiet rationem aut intentionem ueterum Philosophorum, fingendo tantum numerum deorum & dearum, aut quid isti per istorum generationem stupra & amores uariasq; mutationes designare uoluerunt non intelliget. Stultum enim esset credere hæc ficta, ut morum disciplinam occultarēt, quam tanta cum laude & publice & priuatim uerbis & factis in omni uirtutum genere adeo strenue proposuerunt.

DEMO: Si me tanti secreti faceres participem, præter cætera tua in me collata beneficia, hoc unico me quàm arctissime deuincires tibi.

GEBER. Ne forte credas me solum huius opinionis esse, legas Albertum lib. 1. de mineralibus, cap. 4. qui dicit, Empedoclem qui longo tempore præcesserat Hermetē confirmasse lapides creatos ex calore ardente, huius affirmationis originem corporis ex antiqua fabula Pyrrhæ & Deucalionis, in qua fabula lapides magnæ matris ossa dicuntur, Ossa uero secundum Empedoclem pro parte ex Vulcano composita sunt.

DEMO: Mihi uidentur uerba hæc ab Alberto in hanc sententiam minime dicta esse.

GEBER. Lapides à calore ardenti generati colores sunt nostrorum metallorum ex ignis uehementia generati, & propter duritiem ossa uocantur, & partim ex Vulcano composita sunt, hoc est ex sulphure quod ignis nomine appellatur, quod in ipsis prædominet ignis, hoc est sulphur. Sunt autem lapides magnæ matris dicti, hoc est terræ, quod eorum generatio sit ex metallo, quòd magnam quantitatem terræ in se continet, nam tota substantia fixa & terrea sunt. De Pyrrha & Deucalione fabulantur Poetæ, hos tempore diluuij in nauicula, quam conscenderant, saluatos euasisse solos, per diluuium significare uolantes nostras aquas albas. Verum per Pyrrham & Deucalionem in simul significabāt sulphur istud subtile, quod supra Hermophrodita nuncupari diximus, hi duo saluantur conscensa nauicula, hoc est in illa nigra pellicula quæ supra aquam eleuatur & innatat ut oleum. Per illos lapides quos proijciebat Pyrrha, & conuertebantur in fœminas, significarunt argentum uiuum, hoc q; finita distillatione remanet in Boccia fixum & terreum, per lapides uero à Deucalione proiectos qui in masculos conuertebantur, significatum est istud sulphur, quod Martis nomine supra appellari diximus. Adhæc legimus apud Albertum lib. 1. cap. 8. 2. tractatus, fabulā de Gorgone, quam finxerunt Poetæ, omnia quæ conspiceret in lapides conuertisse ita explicādam esse, ut per Gorgonem intelligamus uirtutem & potentiam mineralem, & per conspectum Gorgone, dispositionem humorum corporis ad uirtutem lapidificatiuam.

DEMO: Explicatio hæc multo obscurior est, quàm ipse textus sit.

GEBER. Mineralia hæc sulphures sunt, uirtus uero earū fortis, uirtus est metallica indurativa & figens, aspectus autem uaporum, corporum metallicorum ad uirtutem hanc mineralem, fit cum iam fumi ascenderunt in collo longo uasis siue Boziæ, & respiciunt & reducunt retro se ad hanc uirtutem mineralem, quæ indurat & conuertit istos uapores in lapidem nobilissimum philosophorum. Vxor Loth ignem fugiens contra Dei iussum retro spectans conuersa est in statuam salis. Poetæ finxerunt Iouem amore captum Ganimedis eum rapuisse in aquilam conuersus & in cœlum portasse, quæ autem sæpius à nobis dicta sunt de duplici illo fumo in hac fabula compræhendūtur.

Nam per Iouem significatur supradictum sal, quod per distillationem conuertitur in aquilam, hoc est in aquam mercurialem quam in ista arte aquilam nuncupare consueuimus, propterea quod superuolat omnes alios spiritus. In libro de aluminibus & salibus, legimus atramentum, hoc est sulphur regi per aquilã affirmante Geber philosopho, quo loco sal armoniacum intelligi debet, per Ganimedem tantæ pulchritudinis intelligendum sulphur, quod aurum appellari diximus alibi. Iupiter uero huius amore capitur, propterea quod naturaliter inuicem coniuncti & uniti sint in substantia una, propterea in distillatione portat eum secum subuolando in cœlum, hoc est in capitulum siue capitellum bociæ, hoc est uasis in cœli figura concameratum. Præterea scribit Virgilius in 6. Aeneid. de Dædalo cum suo filio incluso in labyrintho ipsis aptasse alas ex pennis cum cæra quibus euolarent ex labyrintho. Icarus uero nimis alte uolans in mare præcipitatus est, liquefecerat enim Solis calor cæram cum qua alæ compactæ & sibi adaptæ erant.

DEMO: Huius fabulæ expositionem auide expecto?

GEBER. Dædali nomen græca dictio est, latinè uarium significans, & designat nobis sulphur, quod Martis nomine nuncupari diximus, quod admodum uarium est transmutando se de colore in colorem, & ab una natura in aliam, sulphur istud parens est alterius sulphuris admodum subtilis & fusilis, quod sub Icari nomine Dædali filio intelligitur, est enim arsenicum subtilior & fusibilior pars Martis. Per Labyrinthũ poetæ intellige re uolunt uas siue Bocciam, aut potius uilem lapidem philosophorum, in quo dicti sulphures inclusi sunt. Alæ autem quibus auolare conantur, & in altum feruntur, sunt hæ res de quibus mentionẽ feci lib. 2. cap. 10. dicendo, Corpora quæ indigent ad ministratione rerum subleuantiũ aut exaltantium, sunt Venus & Mars, propter earum tardam fusionẽ, hoc est solutionem. Venus enim Tutia indiget, Mars uero arsenico, nam his rebus facile eleuantur & sursum feruntur, nam inter ipsos magna quædam conuenientia est.

DEMO:

DEMO: Mihi persuadeo & hunc locum ex illis esse, quos tu solus intelligis.

GEBER. Per tutiam significatur aqua mercurialis, quæ per distillationem exprimit ex dicto sale extracto è lapide Venerem, quam Icari nomine significamus. Iste Icarus simul aqua ista alte uolat, hoc est in capitellum uasis usq; eleuatur, calore enim sal dissoluitur. Icarus uero per rostrum capitelli in uas recipientis cadit in aquam amaram & ibi suffocatur, nam per decoctionem nigrescit. Alæ uero cum quibus Mars auolat ex dicto lapide arsenicum designant, ut apertè satis diximus lib. 3. cap. 16. Propterea quòd humiditas & acuitas aceti, mediante calore fumi agens in corpus calcinatum & subtiliatum, dissoluit enim & attrahit substantiam salis occultam in isto calore, cum eodẽ attrahendo subtile quod sulphur Venerẽ nuncupamus, in profundo huius salis inclusum. Nã propter colligantiã sulphurum in hac putrefactione arsenicum attrahit & sursum ferri, & sublimari facit Martem. Cæra autem cum qua alæ adoptatæ & affixæ erant, est supradictum sal uiscosum dealbatum, ut cæra alba Tyrrhenia superius nomine Iouis appellatum. Tradidi autem hæc fusius, lib. 3. cap. 7. propè finem loquendo de corporum eleuationibus cum spiritibus. Meminit insuper Virgilius rami aurei quo detruncante statim alius subnascitur similis, per arborem significare uolens sal uegetabile, ex quo per ignis expressionem distillatur illud sulphur quod aurum appellamus. Cum enim totum istud sulphur una uice simul omnem rem nõ exprimatur, sed paulatim guttulã guttula insequendo, finxerũt ramo uno detruncato statim alium subnasci, hoc est expressione forti ignis. Sed hoc Senior Philosophus apertius demonstrat dicendo, animam hanc è petra non exprimi posse una uice, sed multis uicibus & paulatim, Propter hanc causam ueteres eam animam & animas, florem & flores, tincturam & tincturas, sanguinem & sanguines, pinguedinem & pinguedines appellasse, propter tardum egressum de gradu ad gradum. Finxerunt etiã Iouem iratum patri suo Saturno genitalia excidisse cum acu-

 tissima

Inuenirí enim in Sa

tiſſíma falce,& hæc cecidíſſe in mare, & ex cõmiſtione ipſorum ſanguínis cum ſpuma maris Venerem procreatã. Per Saturnũ intelligentes prædictũ ſal ꝙ pater Iouis dicítur,hoc eſt ipſius ſa lis præparati quod ab iſto generatur,iſtud ſal poſitum in ígnẽ in uaſe ſiue Boccia, Iupiter iratus & igne alteratus dicitur, & ſol- uitur in aquã ſubtilẽ & acutã,ſignificatur ꝑ falcem acutã cũ qua Iupiter iratus patri genitalia excidit, hoc eſt ſeparat & attrahit ſecum partes maſculinas ſiue uirilia,hoc eſt ſulphur íntrínſecũ in ipſo ſale,& ſimul cadunt in uas recípientis,ꝙ ſignificatur per ca ſum in mare,ſcílicet in aquam ſalis, ex iſto ſale & ſulphure gene ratur Venus,ut ſupra díximus. Hæc aqua currus Phaetontis, quẽ Poetæ Eridanũ uocant, propterea ꝙ ipſo uehatur noſter Sol & ſpíritus fœtentes quos appellamus æs,finxerunt etiã quí- dam Mínerua filiam eſſe ſouis, Iupiter eñ ſuum caput feríẽs, armatã ex ipſius cerebro proſilíſſe Mineruam. Figmentum hoc ita intelligẽdũ eſſe cenſeo, Iuppiter in ígnẽ alteratus caput ſuũ cõuertit,hoc eſt ſal iſtud ꝗd Saturni nomine nũcupamus,in quo ſal iſtud ſubtile,album, molle,humidũ ut cerebrũ continetur, ex quo ꝑ diſtillationẽ naſcitur Minerua armata, hoc eſt aqua illa ueſtita ſiue amicta ſubtiliſſima parte ſulphuris,ꝙ Martís nomí- ne uocamus. Dicũt præterea Vulcanũ amore captum Mínerue eam ꝑtinacius cõſecutã tandẽ ueſte arripuiſſe,& ſemen in terrã ꝓfudiſſe,ex quo puerulus ſtatim natus ſit, ſic Mínerua Vulcani uim euaſiſſe. Per Vulcanum intelligimus ſulphur quod ignem uocamus, & ferrum magno amore afficitur ergo aquam Mer- curialẽ quam Mineruæ nomíne ſignificamus. Sunt eñ in ſimul in uno eodemq; metallo. Propterea hanc in calcinatione ſequí- tur & in putrefactione. Cũ uero naturæ ſint díuerſæ & facílli- me ab inuicẽ ſeparantur,finxerũt mineruã Vulcani congreſſum fugere, cũ hoc ſulphur non retinet ſemen quemadmodum aliud ſubtile ſulphur. Propterea dictũ eſt hanc arripuiſſe ueſte quod cum ipſo unitum ſit,& cũ ſuo ſale coniunctũ quaſi extrinſece & ſic inſeparatione dimittit ſuum ſemen, hoc eſt eam partem ſub- tilem ſulphuris ſpargendo in terram ipſius ſalis, ꝑ diſtíllationẽ uero naſcitur illud ſulphur quod Ganímedis nomine ſignificari ſupradixímus, quẽadmodũ etíam Appollínis &Phœbi,& ſic eua fit uires Vulcani ꝑ remotionẽ ſiue ſeparationẽ hanc, quæ fixioni impedimẽto fuerat. Fínxerunt etiã ueteres â Ioue amatam Io, ipſa uero Iouẽ fugiens à craſſa & obſcura nubecula circũdatam, ut in curſu ſubſiſteret, ꝑ Io ſignificantes ſupradictam aquã Mer- curialem à Ioue amatam cum eiuſdem ſubſtantiæ ſint,ſimul uero iuncta & ſociæ incluſa ad ígnẽ aqua per diſtíllationẽ aufugit ꝑ longũ colũ uaſis, deinde recidẽs ad fundũ ubi à Ioue circumda- tur pelliula nigra ſupradicta ꝑ q̃ coagulatur & firmatur Io, hoc eſt in cirſu fiſtitur. Iſtæ nígræ pelliculę uela ſunt ꝗbus Theſeus redñ nauigiæ Athenas,quæ uidẽs Theſei pater ſibi ꝓſuadẽs filiũ obiſſe ex deſperatione,ſe præcípitẽ dedit in mare et ibi aquis ſuf focatur. Per Theſeum ſignificare uolentes ſulphur iſtud ſubtile quod in pellícula aut potius oleo iſto continetur ꝑ Theſei nomẽ ſignificatũ. Pater uero Theſei Egeus(hoc eſt ſulphur craſſum ma gis)ſe præcipitẽ dat in mare, hoc eſt in aquã ſalis,& ibi ſoluitur & moritur,hoc eſt ſuffocatur,nam ſecũdo denígratur. Inter reliqua plura eiuſmodí poetica figmenta tradiderũt ueteres poſt díluuiũ & terræ exiccatũ ab inundatione aquarũ uarias animaliũ ſpecies â terra productas, inter cætera uero animalia ſerpentẽ quandam produxiſſe, hanc ſagitta interemptã ab Appolline ſiue Phœbo, Hanc fabulam hoc modo interpretati ſunt,per diſtillationem quam etiã ſublimationẽ appellamus, primũ lento igne díluuiũ uenit,hoc eſt intro humiditas aquea apparet, hæc remota & fortificato igne terra, hoc eſt, materia noſtra,quæ multum in ſe terreſtreitatis habet, producit anima- lia, hoc eſt ſulphur iſtud ſubtile quod animale dicímus. Verum inter ani malia cætera etiam ſerpentẽ illũ gignit,quem Phitonẽ appellant,hoc eſt, aquam fœtidã ,quam Phœbus occidit, hoc eſt à noſtro ſale coagulata & denigrata in medicínam humani corporis. Fingunt præterea Martem fi- lium Iouis & Iunonis,ſunt tamẽ qui Martẽ ſine patre à ſola Iunone pro- creatũ uelint. Per Iunonẽ uero etiam ſi ſæpius elementũ aeris intelligant, tamẽ cum dicunt Martem filiũ eſſe Iunonis ſine patre natum, per Iuno- nem terræ elementũ intelligunt. Iupiter aũt poſt putrefactionẽ cũ Martẽ & Iunone reperitur. Quod autẽ per lotionẽ Mars ab ipſius uentre ſepara tur, ꝓpterea dicitur ipſius filꝯ. Cũ uero filius ſaltẽ in aliqua parte patri ſimilis eſſe debeat & matri,hoc uero ſulphur ꝙ Martis noie intelligimus Iouis nullã ſimilitudínem penitus referat, calidus enim eſt & ſiccus, ru- fus, durus, abſq; uiſcoſitate & ſolutione,& quaſi argento uiuo priuatus,

Iupiter

inuenirí enim in S[illegible]

Iupiter uero frigidus & humidus eſt, albus, mollis, uiſcoſus, facilis fuſionis & ſolutionis, quaſi argentum uiuum mortificatum, hanc ob cauſam finxerunt Martem Iunonis filium, hoc eſt terræ, pinguedo enim terræ eſt.

DEMO: Oſtende igitur iam quo loco Iunonis nomine terræ elementum intelligunt?

GEBER. Finxerunt Iunonẽ filiam eſſe Saturni, & Opis ſororem & uxorem Iouis, & in eodem partu ante Iouem in lucẽ æditam, reginam eſſe deorum & dearum, diuitiarũ, præeſſe partui & matrimonio. Aqua uero Mercurialis per Iunonem ſignificata dicitur filia Saturni, diſtillatur enim ab ipſo & ſua terra ſignificata per Opim. Hæc autem largitur diuitias, hoc eſt aurũ noſtrum, & in ea diſtillatione generatur Iuno, hoc eſt aqua Mercurialis ſignificata per elementum aeris & Iouis, hoc eſt id quod in fundo uaſis ſiue Boziæ remanet inter feces. Quum uero aqua Mercurialis diſtillatur prior & prima exeat extra Bociam ſiue uas diſtillationis, dixerunt ueteres Iunonem in eodẽ partu ante Iouem natam. Idem ſignificare uolebam lib. 1. cap. 11. diſſerendo de præparatione Iouis, dicendo, Saturnum eodem modo præparari (deridens eos qui non ſunt filij huius artis) aliquando ſolummodo hoc quod corpora non poteſt frange[illegible], hoc eſt terreſtritas quæ non frangit, hoc eſt non ſoluit corpo[illegible] ſulphurea, adijciendam uero aquam mercurialem quæ prius antequam Iupiter redeat in corpus ex ſua calce, hoc eſt ſale albo ut uera calx. Præterea dicũt Iunonem præeſſe partu, quod diſtillando producat in lucem Phœbum, ob hoc etiam Lucina dicta, matrimonio quoq; præeſſe dicitur, propterea quod intermedium quoddam ſit in coniunctione tincturarum ſulphurearum, hoc eſt Veneris & Martis. Significatur autem per ſubtiliſsimum rete fabrefactum è calibe. Dicebat Morienus, animam, hoc eſt, Venerem non coniungi cum corpore, hoc eſt cum ſulphure Martis nomine ſignificato niſi mediante ſpiritu, hoc eſt, aqua hac ſpirituali. Dicitur etiam Iouis uxor propterea quod hæc duo ſimul noſtrum aurum progenerent, aut quod ſimul

LIGNVM VITAE.

DEMOGORGON

RAYMVNDVS.

DEMO. Salue plurimũ doctiſsime Raymunde.

RAYM: Bene ſit tibi uir optime, ſed cupio ſcire quis ſis aut ad quid huc ueneris?

DEMO. Tuæ ſapientiæ fama egregia & celebris & tua doctiſsima ſcripta aperte demonſtrãt habere te magnam cognitionem omnium ſcientiarum, cum uero omnis homo maxime uero ſenes unice cupiunt quàm longiſsime uiuere, propterea ego quoq; etiam ſenio grauatus ex Italia meum iter huc uergebam in inſulam hanc Maioricam, ut uenirem in conſpectum tuum, & certum aliquod remedium à te acciperẽ, quo uitam meam ad aliquod tempus poſſem longius producere & me à morte abſq; aliqua infirmitate defendere.

RAYM: Ignoras tu, Deum unicuiq; terminum uitæ ſuæ conſtituiſſe, quod nullus præterire poterit?

DEMO. Non peto remedium cõtra illum terminum ultimum, qui unicuiq; à Deo prefinitus eſt, ſed ut me à plurimis infirmitatibus quibus indies humanũ fragile corpus affligitur præſeruarem, & contra abſumptionem humidi radicalis & caloris naturalis deperditionem ſuſtinerem, Nam perſuaſi mihi, patres priſcos qui ad quingenteſimum annum ſuæ uitæ terminũ prorogabant, aliqua uſos medicina, per quam tam longo tempore abſq; infirmitate aliquam producerent uitam.

RAYM: Priſci patres longo tempore uiuebant ex Dei uoluntate, ut per ipſorum uitam longã eo citius humanum genus multiplicaretur.

DEMO. Quare igitur non uiuebant omnes tam longo tempore?

RAYM: Qui priſcos illos patres propius ſequebãtur in ſucceſsione, uiuebant longiori tempore tanquam parum progreſsi â prima creatione Dei, nam erant bonę & laudabilis complexionis & longæui, hæc uero bonitas longa ſucceſsione minuebatur, & quanto propiores eſſent primæ creationi tanto longiori tempore uiuebant.

DEMO. Debebant igitur omnes illi longo tempore uiuere, cum tamen ſacra ſcriptura mentionem faciat de paucis.

RAYM: Ab initio annus more Aegyptio tam longi temporis non erat neq; duodecim menſes capiebat ut hodie.

DEMO: In ſacra ſcriptura non tantũmodo annorum ſed menſium quoq; fit mentio, non fuerunt igitur anni Aegyptiaci ſed more Hebræorum definiti & tam longi ut hodie ſunt, ut S: Auguſtinus affirmat in lib. de ciuitate Dei.

RAYM: Fructus & omnia, quæ ex terra naſcuntur tũ meliora & maioris uirtutis erant ante diluuium pro ſuſtentanda & proroganda uita atq; hodie ſunt.

DEMO. Debebant igitur omnes longo tempore uiuere quod minime factum certe ſcimus.

RAYM: Non erant omnes eiuſdem complexionis & fortitudinis.

DEMO. Impoſsibile ſanè eſt habere aliquem adeo bonam & fortem temperatamq; complexionem, ut noningenteſimum annum uitæ ſuæ attingere poſsit ſine auxilio medicinæ conſeruatiuæ.

RAYM: Primi patres habebant lignum uitæ quo ſe longo tempore â morte defendebant.

DEMO. Cum ſubito ex terreſtri Paradiſo excluderentur fuerunt priuati ligno uitæ.

RAYM: Ego tibi referam cauſam eorum longæuitatis. Adam â terra creatus omni ſcientia ornatus, cognitionem habuit omnium rerum naturalium, & cognoſcebat eas res quibus uita poterat prolongari & ipſis utebatur. Hæc etiam ſuccedentibus ſibi tradens, â quibus etiam deinde alij ſequentes hoc accipiebant per manus, propterea non omnes uiuere poterant ætatem tam longæuam cum omnibus non eſſet tradita huius rei cognitio.

DEMO. Abs te igitur peto, qui omni ſcientia imbutus es ut mihi oſtendas medicinam hanc quam Adam ſuis poſteris tradidit, per quam uitam ſuã ad noningentos produxerunt annos.

RAYM: Medicinæ conſeruatiuæ debent multum durabiles eſſe & â corruptione remotæ (ut manifeſte ſcripſimus lib. de ſecretis naturæ) nam ſi corpus humanum præſeruare debeant â corruptione, neceſſe eſt ut ſint perpetuo durabilia, nam aliàs inducerent maiorẽ corruptionem. Ergo uolentes iuuenilem conſeruare & producere iuuentutem, & ſenibus reſtaurare humidum radicale & naturalem calorem, neceſſe eſt ut eligamus ſubſtantiam incorruptibiliorem cæteris omnibus quæ ſunt ſub globo Lunari, & hanc præparare in medicinam & cibum ſuauiſsimum ut poſsit ſumi per os intra corpus, & ſic ſumpta quàm uelociſsimè penetret per totum humanum corpus & illud ſeruet quaſi incorruptibile.

DEMO. Mihi ſane uidetur (ut ingenuè fatear quod ſentio) impoſsibile eſſe ea quę iam dixiſti, nam omnes res corporeæ â Deo in uſum humanum creata ſunt, aut ipſa elementa aut res elementatæ, & hæc omnia corruptibilia, unde habebimus igitur medicinam hanc incorruptibilem? uidemus adhæc omne quod generatur, â ſuo ſimili generari (ut affirmat Ariſtoteles lib. 7. Metaphi.) & quicquid ex humana carne deperditum fuerit & cõſumptum, neceſſe eſt ut reſtauretur ex alia re corruptibili, uidelicet ex cibis corruptibilibus qui uirtute caloris naturalis corrumpuntur & tranſmutantur in ſtomacho hepar & mẽbris omnibus per uirtutẽ potentiæ nutritiuæ ut conuertantur in carnẽ humanam. Si autem hæc medicina incorruptibilis eſt, nunquã poterit tranſmutari in carnem humanam, quemadmodum materia cœli nunq; tranſmutari poteſt in materiã elementalẽ.

RAYM: Doctè ſatis hæc in medium protuliſti, putas aũt in rebus elemẽtatis nihil præter elemẽta corruptibilia inueniri.

DEMO. Oſtende mihi igitur illud quod præter elementa rebus elementatis immixtum ſit.

RAYM: Subtilis quædam substantia hæc est & radicale humidum & intrinsecum quinta essentia dicta per partes elemẽtales diffusa simplex & omnino incorruptibilis, & hæc longo tempore conseruat res in ipsorum esse, & natura sagax produxit & ordinauit hanc, propterea quod desideret longo tempore conseruare indiuidua & in perpetuum producere res in sua specie, quamuis enim in generatione uniuoca animaliũ omne animal suum simile generat in specie, nihilominus in generatione cessabili, quæ fit per putrefactionem & corruptionem generantis fit generatum deforme ad generans in specie aut genere, ut uidemus in cibo, ex quo generatur & instauratur id quod per uigorem caloris intrinseci & extrinseci absumptum & deperditum est, Nec dicimus medicinã hanc omnino incorruptibilem esse ut Cœlum, sed cum ipsa generata sit ex materia cæteris omnibus incorruptibiliori, & facta est simplex per separationẽ elementorum corruptibilium, si debite conseruetur durabit decem millia annorum absq; corruptione, & sumpta per os longo tempore conseruabit corpus humanum incorruptibile, propter hãc causam sedulo hortantur Medici, ut reficiamus nos cibo minus corruptibili.

DEMO. Hæc tua sententia uidetur mihi similis opinioni quorundam philosophorum, qui uolebant Salamandram solo igne uiuere, halec uero sola aqua & talpam terra, Cameleonem aũt aere, quæ opinio falsa est, nulla enim res elementata simplici elemento potest uiuere, sed ijs rebus ex quibus cõposita est conseruatur (ut inquit Aristoteles) quare neq; homo uitam suã sustinebit solo illo humido radicali simplici & adeo incorruptibili.

RAYM: Non dico hominem uiuere posse hac medicina sola, sed eius usu cum cæteris alimentis posse tandem attingere longæuitatem primorum patrum, qui non solum fuerunt usi ligno uitæ in Paradiso terrestri sed etiam reliquis fructibus.

DEMO. Sunt ne hac medicina usi patres primi?

RAYM. Maxime uti debebant ad uitam producendam.

DEMO: Mirum quidem illos nihil habuisse aliud quod à morte ipsos melius defenderet.

RAYM:

RAYM: Naturaliter loquendo, hæc melior & præstantior erat medicina qua nihil excellentius in toto mundo. Cum enim (ut Aristoteles tradit lib. 10. Metha.) in omni genere unũ quoddam sit quod in eo genere primum gradum teneret, hæc autem medicina generata sit ex magis incorruptibili & uirtutis excellẽtioris materia, quàm sub cœlo haud inuenies, & hæc primum aut summum gradum tenebit inter cæteras medicinas præseruatiuas omnes.

DEMO. Est igitur medicina hæc ipsum lignum uitæ?

RAYM: Prius tibi dixeram primos patres statim ab initio hoc ligno priuatos ut apud Mosen legimus.

DEMO. Fortasse etiam Moses qui ab ineunte ætate in scientijs Aegyptiorũ probe instructus fuerat & huius diuinæ scientiæ cognitionem habuit (ut Vincentius Monachus scriptum reliquit) de his rebus cum obscuritate loquutus est quemadmodum & cæteri philosophi fecerunt.

RAYM: Ipsius scriptis nihil detractum uolo, nam neq; plus aut nimus ipsi credendum quàm oporteat.

DEMO. Forte erit herba illa cum qua Medea Esonem ad iuuentutẽ reduxit, & cum qua Esculapius eos suscitabat qui iam ferè erant extincti.

RAYM: Est quidem ea medicina ipsa, sed minime herba dicenda, nam ueteres philosophi sub fabulis poeticis occultauerunt scientiam hanc & loquuti sunt per similitudinem.

DEMO. Quam dicis similitudinem?

RAYM: Hæc medicina in præparatione multipliciter uariatur, nam uiridem assumit colorem ut herba, propterea appellauerunt ipsam ueteres uegetabilem & herbam, hac de causa dicit Meluendus discipulus Hermetis de his rebus disserens, O q̃ facilis est hæc res rebus uegetabilibus propter uiriditatem.

DEMO. Cum herbæ tantas uirtutes medicinales habeãt qui fit ut hæc Medicina non possit esse herba?

RAYM: Medicina hæc fieri nõ potest neq; ex rebus uegetabilibus neq; animalibus neq; ab ijs rebus q̃ ab eis desumũtur.

DEMO. Quamobrem?

RAYM. Cum necesse sit ut hæc Medicina omnino incorruptibilis sit & oīa elemētata in hoc supare debe at, necesse est ut extrahatur è materia q̄ ab omni corruptione q̄ alienissima sit.

DEMO. Tamen dixisti tu in lib. quem de naturæ secretis inscripsisti, hanc extrahendam esse de uino rubeo. Idem confirmat Ioannes de Rupecissa, alij uero Chelidoniam accipiendam esse autumant, alij sanguinem humanum.

RAYM: Non parum erras si persuasum habes philosophorum scripta ex nuda litera intelligenda esse, maxime in hac scientia, quanto clariori & magis aperte sermone utuntur, tanto plus obscuritatis habēt eorū scripta, similitudinibus enim & per ænigmata locuti sunt.

DEMO. In hac re qua usi sunt similitudine?

RAYM. Dicit Senior philosophus hanc medicinam conuerti & uariari de colore in colorem & de sapore in saporem & de natura in naturam, propterea sua nomina multiplicata esse. Dicit autem Minois philosophus, Si quæratur quare factum sit rubrum antequam reciperet albedinem. Respondendum bis denigrari, bis in colorē citrinum conuerti & bis recipere colorem rubrum. Cum uero bis colorem rubrum recipiat ut rubrum uinum & sanguis humanus uidelicet post putrefactionem & in distillatione, propterea ueteres per similitudines loquentes uocauerunt ipsam uinum rubeum, sanguinem humanum, & sanguinem Draconis & his similibus.

DEMO. Ego omnio credebam animalia tanquam cæteris rebus omnibus inanimatis nobiliora, esse maioris uirtutis quoq; in medicina.

RAYM: Animalium præstantia non consistit in proportione & commixtione elementorum, sed in anima. Cum autem medicina hæc facienda sit, ex substantia corporea & materiali, propterea quędam mineralia ad hoc opus perficiendum præstātiora sunt, nam eorum cōpositio durior & fortior est quàm animalium, nam istorum compositio quātum ad corpus debilis est & facilis corruptionis, & paucæ uirtutis. Videmus enim ipsa animalia quę occupata sunt rebus altis & sublimibus priuata esse uilibus & casuris, propterea mineralia quædam nullam operationem habentia & sensibilitate carentia, maiorem uim corpoream habent quàm ipsa animalia.

DEMO. Si hæc medicina non potest fieri neq; ex uegetabilibus neq; animatis rebus, facienda est forte ex medijs mineralibus, ut ex sale, alumine, atramento, marchasita, antimonio, sulphure & argento uiuo commune.

RAYM: Neq; ab his.

DEMO. Sunt tamen multum durabilia.

RAYM: Non sunt uirtuosiora cæteris rebus elementatis neq; incorruptibiliora.

DEMO. A quibus rebus corrumpuntur?

RAYM: Ignis uehementia.

DEMO. Ignis quidē omnia corrumpit, rapit & deuorat.

RAYM: Non potest tamen humidum radicale corrumpere in metallis, neq; ipsorū calorē radicalē & cōplexionalem, ut affirmat Geber in lib. 2. & Albertus lib. 3. de mineralibus ca. 2.

DEMO. Qua ex causa?

RAYM: Propter ipsorum homogeneitatem & durissimā & fortissimam compositionem & colligantiam & propter uaporabilem mixtionem, & longissimam temperatissimamq; decoctionem in minera siue terræ uisceribus.

DEMO. Concludis igitur medicinam hanc fieri debere ex humido & calido radicali metallorum?

RAYM: Videmus metalla quæ plus mille annis in antiquitatibus Romæ terra obruta latuerunt incorrupta, damnum nullum accepisse, unde facile conijcies quanto tempore ipsorum humidum radicale possit durare purificatum, distillatum & separatum ab omni parte corruptibili, grossa & elementali, hac de causa dicit Geber lib. 2. ca. 12. Videmus res distillatas fieri puriores & facilius à putrefactione conseruari posse.

DEMO. Vnde habere putas metalla tantam uim & uirtutem super omnes res elementatas?

RAYM: De cœlo.

DEMO. Tamen res duræ uirtutem cælestem minime recipiunt

inueniri enim in Sa[illegible]

cipiunt quia cœlo non obediunt, nam uidemus ſigillum ſuam figuram non imprimere in durum lapidem ſed in mollem cæram.

RAYM: Radij corporum cæleſtiũ in nullo elemẽto cum tanta uirtute uniuntur & potentia tanquam in terra, nam terra proprium & firmum receptaculum eſt uirtutũ cæleſtium & ipſius ſpheræ centrum, hac de cauſa ipſa mirabilia producit uegetabilia, animalia & mineralia. Hermes dicit, terram parentem & genitricem eſſe metallorum, quæ in ſuo uentre portat metalla ut mulier prægnans fœtum in utero, dicit autem terram matrem eſſe, cœlum autem patrem, & quod ab ipſa terra impræ-gnatur in montibus & planicie & in aqua & omni loco, Tamẽ concedendum eſt, terram in ſua duritia permanentem nullam rem poſſe producere, cum non ſit obediens motui. Cum uero continuo motu cœleſti & uirtute ſolari & aliorum planetarum ipſa terra continuè coquatur, & ex illa fit ſubtilior & alteratur, partesq; ſubtiliores uirtute caloris ſolis eleuentur in fumũ. Propterea uirtutes cœleſtes continuo de cœlo deſcendentes & penetrantes in ipſam terram & ibi inuenientes materiam ſimplicem, ſubtiliſsimam, & ſpiritualem, incorruptibilem, lucidã & perſpicuam, & naturç ſagacitate præparatam & aptam, ut recipiat uirtutes cœleſtes propter ſimilitudinem quandam quam inter ſe habent, uim præſtantiſsimam infundunt in ipſum duplicem fumum metallicum radicalem. Et cum hæc materia ſpiritualis longiſsimo tempore in cœleſti obedientia & ſpiritualitate iam permanſit in ſubſtantia principiorum metallorum, uniformis eſt & homogenea, quæ tempore longiſsimo ad mille annos uſq; induratur tandem, ut inquit Geber lib. 1. cap. 7. propterea Cœlum infundit ipſis plures mirabiles uirtutes quàm in cæteris rebus omnibus, nam in his plus cæteris laborauit, & hæc eſt cauſa tantæ uirtutis metallorũ ut omnia elementata facile ſuperent. Tametſi uero poſt longiſsimũ tempus hic fumus duplex & uapor ſpiritalis iam ad duritiam metallicam peruenit, & in ſe retineat uirtutem cœleſtem, nihilominus cum impedita & ſuffocata ſit à terreſtritate & duritia, non poteſt extrinſece demonſtrare uirtutem hanc cœlitus adeptam, nos uero cupientes illam fieri manifeſtam, & uolẽtes ipſam perducere ad lucem neceſſe eſt ut remoueamus terreſtritatem & ſpiſsitudinem metalli, & reducamus ipſum ad primã ſimplicitatem quæ ſufficienter decocta tantas uirtutes demonſtrabit, ut quaſi ſubito uideatur mutare corpora humana & reducere ad ueram priſtinamq; ſanitatem, poteris autem facile apud te ipſum expendere quantam uirtutem habeat medicina hæc. Si Noe qui hanc tenebat (ut ſcribit Vincentius monachus lib. 5. naturalium) quingenteſimum annum agens generabat Sem, Cham & Iaphet.

DEMO. Sermo iſte plurimũ delectauit me, ſed hoc quæro, num ex gemnis Medicina hæc fieri poſsit?

RAYM: Quare hoc quæris?

DEMO. Quia ſunt incorruptibiles & magnam uim & uirtutem Medicinalem habent & cœleſtem quibus metalla etiam ſuperent, propterea quemadmodum etiam Albertus affirmat in lib. de mineralibus & Hermes, Qui tradiderunt uirtutes rerum inferiarum dependere à ſtellis, & imaginibus cœleſtibus, dixerunt quoq; uirtutẽ hanc deſcendere ſuper res naturales plus aut minus impluẽdo & influẽdo, nam fortius imprimere ſuam uim materia exiſtente magis ſimili uirtuti cœleſti & ipſis corporibus cœleſti lumine & perſpicuitate, minus uero quum materiæ fuerint confuſæ & feculentæ ut opprimatur in ipſis uirtus cœleſtis, quũ igitur in ſubſtãtia et lumine, colore et ꝓſpicuitate cœleſtibus corporibus ſimiliora ſint quàm ipſa metalla, qua de re etiã à qbusdã philoſophis nominatæ ſunt ſtellæ elemẽtales, debeant igitur multo præſtantiores eſſe ipſis metallis ad præparandam hanc uirtuoſiſsimam medicinam.

RAYM: Si tota ſubſtantia deberet conuerti & præparari in medicinã, aliquæ gemmæ multo præſtantiores eſſent quàm ipſa metalla, quorum uirtus oppreſſa & ſepulta eſt in terreſtritate & alijs accidentijs ſuperuenientibus materiæ radicali in qua conſiſtũt uirtutes hæ cœleſtes, cum uero (ut ſupra diximus) neq; metalla neq; gemnæ recipiant uirtutem cœleſtem quamdiu fuerint in forma metalli aut lapidis, ſed cum figuram adeptæ fuerint ua-

rint uaporis tamdiu donec indurentur. Isti autem uapores qui de metallis generantur maiorem similitudinem habeant spiritualitatis & maiorem obedientiam cœlestem quàm alij uapores qui de gemmis generãtur, sequitur metalla plures habere uirtutes cœlestes quàm gemmæ.

DEMO. Quis huius rei nos reddit certos?

RAYM: Gemmæ sunt propinquæ in substantia elementis & ipsarum materia prima & qualitates primæ elementales parum alteratę sunt aut transmutatæ à prima natura sua, præterea coagulauit natura gemmas paruo artificio, & indurauit ipsa cũ diaphanitate & perspicuitate ea quam habebant in ipsarum materia prima fumosa, & quamuis habeant duritiem & uirtutem hanc ex duritia ipsorum, nihilominus præ se ferunt tamen uirtutem aliquam cœlestem, quod metallis non idem euenit, nam antequam hæc recipiant formam metallicã requiritur longissima transmutatio, & contemperantia metallorum & purgatio & transmutatio sulphuris, argenti uiui, salis & aluminis, & harum rerum longa decoctio. Lapides uero precioſi quamuis multum durabiles sint, hoc tamen à multa quantitate humidi radicalis uiscoſi nõ assequuti sunt, quod strictim & quàm arctissime ligat & compingit in simul partes ipsorum, participant enim ei in parua quãtitate, propterea facile triturantur, nam ea potius causata est à frigiditate congelante ex qua per naturam paruo labore indurati sunt, frigidum autem congelando claudit poros, & in ipsa substantia intrinsece constringit calorem naturalem adeo ut calor aeris ipsam aperire nequeat aut corrumpere. Ignis uero calor uehemẽs qui metalla quædam corrumpere potest, ipsorum humidum radicale non potest corrumpere, cum fortissime commixtum & unitum sit cum sicco terrestri subtili & digesto, hoc est cum sulphure & argento uiuo, cum quibus duobus hæc medicina fit incorruptibilitate & uirtute omnia superans.

DEMO. Marsilius Ficinus eorum opinionem reprobat & falsam esse affirmat, qui tradunt materiã auri intrare posse complexionem humani corporis, aut ipsi assimilari posse aut in potabilem substantiam conuerti, cum oportet ipsam prius conuerti & transmutari in sanguinem, postea uero in carnem, quod impossibile est propter ipsius duritiã, cum igitur medicina hæc ex auro fieri nõ possit, multo minus poterit ex metallis reliqs fieri.

RAYM: Equidem concedimus metalla existentia & permanentia in substantia metallica, etiam si aqua uitæ quàm maximo subtilientur, nullam tamen penitus affinitatem aut conuenientiam aliquam adipisci propinquam carni humanæ, nisi corrupta prius forma dura & redactis ad ipsorum primam materiã sufficienter purificatam & digestam, nam sic acquirunt hanc affinitatem & conuenientiam cum corpore humano, quam etiam cæteri cibi & medicinæ præseruatiuæ possident, quas tamen hæc longe præcellit in uirtute.

DEMO. Iam ex uerbis tuis intelligo, humidum istud radicale & materiam primam soluendam & distillandam esse.

RAYM: Verum dicis.

DEMO. Quomodo autem ex istis metallicis aquis fieri potest medicina pro humano corpore, cum fœtidissimæ sint & horribiles arrosiuæ & tam acutæ ut à philosophis pro ueneno præsentissimo habeantur. Morienus Romanus de ipsarum odore loquens, comparat ipsarum fœtorem mortuorum cadauerum sepulchris. Videmus quoq; eas aquas quæ per metallicas uenas fluũt, & in ipsius calefiũt, odorẽ ingratũ acquirere, erit igitur medicina hæc multo horribilior & naturę humanæ abominabilior, cum substantia ipsa metallica fuerit in aquam conuersa.

RAYM. Quemadmodum fructus in principio æstatis acerbi & austeri sunt, quod sufficientẽ decoctionem & digestionem nondum habuerint, & continue attrahẽdo humorẽ sufficienter maturare non possint & dulcorari, nisi multo calore totius æstatis decoquantur & digerantur ut fiant dulces & odoriferi. Idem euenit medicinæ nostræ extractæ ex terra metallorum, nam & hæc ante sufficiẽtem digestionem & decoctionem fœtida est & horribilis, & antequam uapores ab ipsa ascẽderint per decoctionem non poterit dulcorari, sed uaporibus coagulatis & sufficiẽter deco-

ter decoctis mirabilem ſuauitatem & dulcedinem acquirit, propterea dixit Arnoldus in Roſario, dulcorabis amarum & habebis totum magiſterium.

DEMO. Eſt ne indicium aliquod ex quo cognoſcam medicinam hanc iam eſſe finitam?

RAYM: Ioannes de Rupeciſſa tradidit, quod & nos affirmauimus, uidelicet duo eſſe ſigna ſiue indicia certa quibus cognoſcitur medicinam hanc iam perfectam eſſe & finitam. Primum eſt hoc, ſi ponamus uas in quo hæc medicina incluſa eſt in angulum aliquem domus, & pro miraculo & quaſi inuiſibili obſtamine eo pertrahantur & alliciantur omnes qui domum illam ingrediuntur, alterum uero eſt ſi ponamus iam dictum uaſculum ſupra uerticem turris, ut ipſius odor attrahet & congreget ibi omnes aues quæ eam odoris ſuauitatem percipiunt, ſunt autem hæc certiſsima indicia medicinam iam finitam eſſe & omnino completam.

DEMO. Quid uoluit Ioannes de Rupeciſſa his uerbis ſignificare?

RAYM: Per turrim intelligimus fornacem in angulo domus poſitum, in quem uitrum quod materiam noſtræ medicinæ continet decoquendum ponitur, per intrantes uero domum iſtã & per aduolantes aues ſignificantur ſpiritus & uapores illi qui uirtute caloris ſurſum feruntur ac aſcendunt in altum per collum longum uaſis ſiue Bocciæ, qui cum figuntur & amplius non aſcendunt, indicium eſt ipſarum humiditatem aqueam iam conſumatam & materiam dulcoratam & medicinam finitam eſſe, non debes autem dubitare ſuper hac interpretatione, nã & Raſis eandem ſententiam tenet, nam ueteres uſi ſunt uariis nominibus, ſimilitudinibus, figmentis, fabulis & ænigmatibus, ut hanc diuinam ſcientiam occultarẽt ne facile ab aliquo perciperetur, quod etiam nobiſcum affirmat Ioannes Picus Mirandula in lib. de dignitate hominis cum dicit, ueteres conſueuiſſe res diuinas altas & ſublimes ſub uelo multorum ænigmatum & fabularum poeticarum deſcribere.

DEMO.

DEMO. Poterit autem Medicina hæc ſanare omnes mobos curabiles?

RAYM: Diximus ſupra, medicinam hanc in ſupremo gradu & ordine primo conſtitutam. Cum enim diuerſi gradus ſint medicinarum curatiuarum, quædam longius ſeſe extendunt in uirtute curationis, quædam uero minus non ſolum in curando ſed etiam præſeruando corpus à multis acuarijs infirmitatibus & ut corpus humanũ à corruptione conſeruent. Videmus enim ſubtilem ſubſtantiam & formalem in quantitate & materia ſubmerſam non poſſe exercere ſuas uirtutes niſi quanto magis ſpiritualis & formalis, & à materia ſeparata fuerit et à quantitate remota, tanto plus ſuam uirtutem extendat ut operetur uarios effectus, Noſtra uero medicina cum compoſita ſit ex ſpiritibus ſubtilioribus & materia ſimplici & quaſi ſeparata ab omni materia elementali, propterea facile poterit ſine impedimento uires ſuas in omnibus infirmitatibus quæ curã recipere poſſunt. Nouimus item omne agens uirtutem habere operandi ſecundum propinquitatem & ſimilitudinem cum qua participauerit, cum primo actiuo, primum uero & uniuerſale agens corporeum & ſimplex corpora ſunt cœleſtia, quæ ut uniuerſalis cauſa ſe extendunt ſuper omnes res inferiores. Cum uero medicina noſtra propter ſubtilitatem ſuam & puritatem incorruptibilitatemq; ſupra omnia corpora maximam proquinquitatem & ſimilitudinem habeat cũ cœleſtibus corporibus à philoſophis Cœlum fuit nuncupata & quinta eſſentia, poterit igitur præ cæteris rebus corporeis inferioribus omnibus tanquam medicina uniuerſalis omnes curabiles morbos & infirmitates curare non tantum illas quæ ad phyſicum pertinẽt, ſed etiam iſtas quæ Chirurgi manum requirunt. Tradunt etiam Medici medicamentum Hipræ picræ ſingularem habere uirtutem attrahendis humoribus à capite, collo & pectore, & nõ ab alijs membris inferioribus, propterea quod hoc medicamentum generatum ſit per uirtutẽ quarundam ſtellarum quæ influentiam habent ſupra caput, collum & pectus, ut ſtella Arietis, Tauri & Gemini. Idem afferũt de cæteris

teris medicamentis quæ humores trahunt ex pedibus, coxendice & tibijs, quia ſpecialem quandam uirtutem hę medicinæ nactæ ſunt & certum influxum quendam ſuper membra hæc inferiora, ſcilicet ſtellæ Capricorni, Aquarij & Piſciū. Metalla uero recipientia eſſentiam, nomen, numerum, colorem, uirtutem & proprietatem planetarum ſingularem, omnes uero planetæ habeant influentiam & uirtutem ſupra totum humanum corpus, & ex his metallis noſtra medicina generatur, habebit & hęc uirtutem ſupra totum humanum corpus, & aquæ thermarum ſi habent uirtutem ſanandi plures infirmitates, ea de cauſa quod ferunt ſecum tranſeuntes per metalli uenas uirtutē quandam metallicam, habebit nimirum ipſa ſubſtantia metallica maiorē uim in potabilem formam conuerſa. Cum autem ſecundum opinionem philoſophorum ueterum ſingula metalla ſecundam ſimilitudinem, uirtutem, nomen, colorem, & proprietatem in omni metallo ſunt comprehenſa, ut aperte demonſtratum eſt in lib. expoſitionis librorū Gebri, Igitur & hæc noſtra medicina quam uis ſolummodo ab uno aliquo metallorum extracta fuerit, habebit tamen nihilominus uirtutem omnium metallorum & planetarum, & uirtutem ſuper totum corpus humanum ſanandi plures infirmitates curabiles. Idem uoluit ſignificare Ioānes de Ruſcciſſa de humiditate noſtra radicali loquens, & de quinta eſſentia ſub nomine aquæ uitæ, dicit enim aquam ardentē bonam in ſe continere omnium metallorum uirtutem, & nō aquam eſſe uitis ſed uitæ, quia uitam hominibus donet.

DEMO. Quamuis iſtæ rationes ſatis prudenter & argutè adductæ ſint, nihilominus apud me perſuaſum habeo, unam medicinam ſimplicē omnes infirmitates minimè poſſe curare præcipue uero hac de cauſa, nam infirmitates contrariæ (ut Medici aſſerunt) medicinis curantur cōtrarijs, cum uero qualitates contrariæ in uno ſolo ſubiecto non poſſunt eſſe, mihi plane impoſſibile uidetur unam medicinam plures infirmitates poſſe curare. Tradunt præterea philoſophi, ex una ſola re præter unum effectum ſolum non cauſari, igitur neq; una ſola medicina plures morbos curabit.

RAYM: Vna ſola res ſimplex facit plures effectus contrarios ſecundum naturam diuerſam & diſpoſitionem recipientis. Videmus enim ſolis calorem diuerſum operari effectum cum lutum deſiccet cæram autem liquefaciat, cum tamen hi effectus contrarij ſint ex una ſola operatione, Quamuis igitur noſtra medicina res una & ſola ſit, & forte unam ſolam operationem habeat, nihilominus ſi conſideramus magnam illam ſimilitudinem quam cum omnibus rebus cœleſtibus habet, uidemus ipſam aptam ad recipiendum plures uirtutes cœleſtes. Cum etiam ab omnibus elemētis extracta ſit, dicimus ipſam habere uirtutem & qualitatem omnium elementorum, propterea multiplicis eſſe uirtutis & operari eam poſſe uarios effectus contrarios.

DEMO. Oſtende mihi nunc huius artis praxin.

RAYM: Lege expoſitionem noſtram librorum Gebri, nā tibi & materiam & praxin diſtinctè & clarè deſcriptā inuenies.

DEMO. Maximas tibi gratias ago pro tanto in me collocato beneficio ex tua ſingulari liberalitate & humanitate, & tu ualebis interim.

FINIS.